mulier instituut

Rapport

Ruimte voor bewegingsonderwijs in Gorinchem

Analyses van het benodigde aantal binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs

Björn Schadenberg | Amilia Aarnink

Mulier Instituut | 2024

Ruimte voor bewegingsonderwijs in Gorinchem

Analyses van het benodigde aantal binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs

In opdracht van de gemeente Gorinchem

Mulier Instituut
Björn Schadenberg
Amilia Aarnink

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut
Utrecht, 1 mei 2024
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer
U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding: auteur(s), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.
Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder toestemming van het Mulier Instituut.

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Afkortingen & Begrippen

Afkortingen

IHP	Integraal Huisvestingsplan
ISK	Internationale Schakelklas
sbo	Speciaal basisonderwijs
so	Speciaal onderwijs
vso	Voortgezet speciaal onderwijs

Begrippen

Bewegingsonderwijs
De gymlessen bedoeld om de wettelijke kerndoelen te halen.

Sporthal
Overdekte sportruimte van minimaal 40 bij 20 meter.

Sportzaal
Overdekte sportruimte van circa 28 bij 22 meter.

Gymzaal
Overdekte sportruimte van circa 21 bij 12 meter.

Gymnastieklokaal
Lokaal geschikt voor het bewegingsonderwijs; een gymzaal of een af te scheiden zaaldeel in een sporthal of sportzaal.

Normafstand
Maximale afstand die leerlingen van het schoolgebouw tot de gymlocatie mogen afleggen.

Inhoudsopgave

Ruimte voor bewegingsonderwijs in Gorinchem

1	**Inleiding**	**6**
2	**Gemeentelijke huisvestingsplicht**	**9**
2.1	Uitgangssituatie	9
2.2	Aanbod-behoefteanalyses	14
3	**Beoordeling huisvesting**	**33**
3.1	Bewegingsonderwijs	33
3.2	Aanvullend sport- en beweegaanbod	36
4	**Scenarioanalyse Beroepencampus**	**41**
4.1	Achtergrond	41
4.2	Scenario 1: komst Gilde Vakcollege Techniek	43
4.3	Scenario 2: komst Gilde Vakcollege Techniek en Omnia College en Fortes Lyceum TL-route	45
5	**Conclusie & beschouwing**	**47**
5.1	Conclusie	47
5.2	Beschouwing	48
Bijlage 1 – Normuren en aangevraagde uren		**50**
Bijlage 2 – Afstandsmatrices		**51**

mulier instituut

Hoofdstuk 1

Inleiding

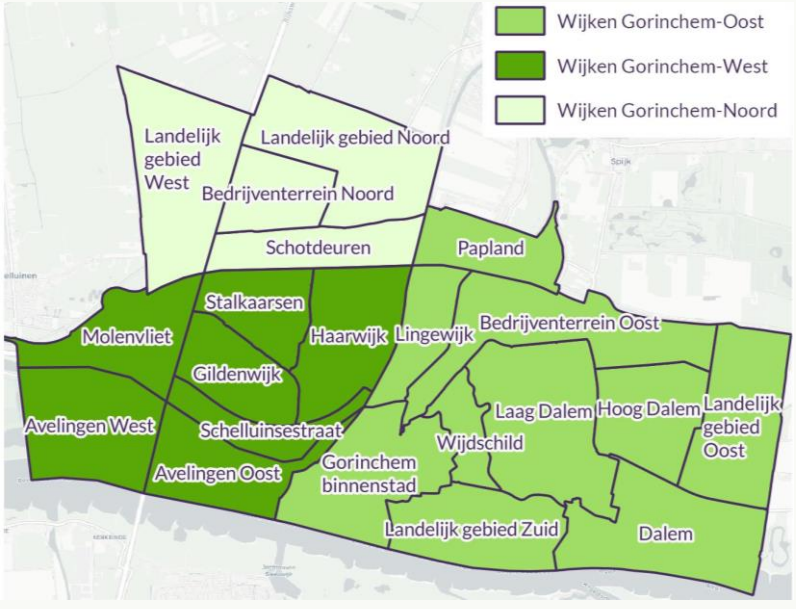
Voor de gemeente Gorinchem onderzochten we het benodigde aantal binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs. In dit hoofdstuk beschrijven we kort de achtergrond van het onderzoek.

De gemeenteraad Gorinchem heeft in 2023 een integraal huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs als richtinggevend beleidskader voor de periode tot en met 2038 vastgesteld. De in het IHP genoemde uitvoeringsprogramma's zijn van invloed op de benodigde binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs.

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van de scholen in het basisonderwijs, speciaal onderwijs (sbo & (v)so) en voortgezet onderwijs. Hieronder vallen ook accommodaties voor het bewegingsonderwijs. In deze rapportage zetten we het benodigde aantal binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs uiteen.

We hebben de gemeente Gorinchem in drie stadsdelen ingedeeld om de resultaten overzichtelijk te presenteren: Gorinchem-Oost, Gorinchem-West en Gorinchem-Noord (figuur 1.1).

Figuur 1.1
Indeling stadsdelen gemeente Gorinchem

Leeswijzer

We zetten in hoofdstuk 2 de huisvestingsplicht van de gemeente Gorinchem voor het bewegingsonderwijs uiteen zoals deze is vastgelegd in de gemeentelijke verordening. In hoofdstuk 3 presenteren we de resultaten uit een bevraging van de scholen over hoe zij tegen de (toekomstige) huisvesting van het bewegingsonderwijs aankijken. We besteden in hoofdstuk 4 aandacht aan de behoefte op het beroepencampus in Gorinchem-Noord. In hoofdstuk 4 geven we een conclusie en beschouwing op de resultaten.

mulier
instituut

Hoofdstuk 2

Gemeentelijke huisvestingsplicht

In dit hoofdstuk zetten we het theoretische benodigde aantal binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs uiteen dat volgt uit de huisvestingsplicht van de gemeente Gorinchem. Hierbij houden we rekening met leerlingenprognoses en geplande ontwikkelingen.

2.1 Uitgangssituatie

De gemeentelijke huisvestingsplicht is verankerd in de Wet op het Primair Onderwijs (artikel 102), de Wet op de Expertisecentra (artikel 100) en de Wet voortgezet onderwijs 2020 (artikel 6). De gemeente Gorinchem heeft haar huisvestingsplicht in een lokale verordening onderwijshuisvesting (OHV) verwerkt.

De gemeente moet zorgen voor voldoende accommodaties die scholen minstens in staat stellen het wettelijk verplichte aantal gymlessen op een adequate wijze te verzorgen voor hun leerlingen. Hierbij moet de gemeente zorgen voor een dusdanige spreiding dat de afstand tussen het schoolgebouw en de gymlocatie niet te groot is.

Accommodaties voor bewegingsonderwijs

Een lokaal dat geschikt is voor het bewegingsonderwijs, is gedefinieerd als een overdekte sportruimte met een netto-vloeroppervlakte van ten minste 252 vierkante meter en een hoogte van minimaal 5 meter. Dit komt neer op sporthallen, sportzalen en gymzalen, waarbij een sporthal een capaciteit van drie gymnastieklokalen heeft (als er scheidingswanden aanwezig zijn) en een sportzaal een capaciteit van twee gymnastieklokalen (als er een scheidingswand aanwezig is).

De capaciteit van een gymnastieklokaal voor een school is afhankelijk van het lesrooster. De lestijden in het voortgezet onderwijs zijn ruimer dan die in het primair onderwijs. Een school voor (speciaal) basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs kan per week maximaal 26 klokuren in een gymnastieklokaal worden ingeroosterd, scholen voor voortgezet onderwijs maximaal 34 klokuren.

De gemeente Gorinchem telt vier sporthallen, twee sportzalen en achttien gymzalen (tabel 2.1). Drie sporthallen, één sportzaal en zeven gymzalen zijn in gemeentelijk eigendom. De exploitatie van de gemeentelijke sporthallen is overgedragen aan de Stichting Gorinchemse Sportaccommodaties (SGS). De overige accommodaties zijn in eigendom van onderwijsinstellingen.

Tabel 2.1
Sporthallen, sportzalen en gymzalen in Gorinchem in het schooljaar 2023-2024

Stadsdeel	Sporthallen	Sportzalen	Gymzalen
Oost	Forteshal[A] Oosterbliek (G)[B]	Dalemplein (G)[E]	Herman de Ruyterstraat (G) Heerenlaantje (G) Irenelaan (G) Omnia College (twee) Traverse (G)
West	Rappardhal (G)[C]	-	De Uilenhof (twee) De Windroos Dokter Hiemstralaan (G) Gilde Vakcollege Techniek (twee) Gymnasium Camphusianum Johan van Egmondstraat (G) Stalkaarsen-Schuttersplein (G)
Noord	De Hoefslag (G)[D]	Gomarus[F]	Da Vinci College Gomarus Lyceum Oude Hoven

Bron: Mulier Instituut, Database SportAanbod (DSA), 2024.

Toelichting: De '(G)' achter een accommodatie geeft aan dat dit een accommodatie in gemeentelijke eigendom is.

A De Forteshal bestaat uit drie af te scheiden zaaldelen (gymnastieklokalen). In één van de zaaldelen staat een vaste turninrichting.

B De Oosterbliek bestaat uit twee af te scheiden zaaldelen (gymnastieklokalen).

C De Rappardhal bestaat uit drie af te scheiden zaaldelen (gymnastieklokalen).

D De Hoefslag bestaat uit drie af te scheiden zaaldelen (gymnastieklokalen).

E Sportzaal Dalemplein bestaat uit twee af te scheiden zaaldelen (gymnastieklokalen).

F De sportzaal van Gomarus bestaat uit twee af te scheiden zaaldelen (gymnastieklokalen).

Aantal klokuren bewegingsonderwijs

Het college stelt jaarlijks het aantal klokuren bewegingsonderwijs vast waarop een school voor basisonderwijs, speciaal onderwijs (sbo & (v)so) en voortgezet onderwijs voor het komend schooljaar aanspraak kan maken. Zij hanteert hierbij vastgelegde en algemeen geaccepteerde berekeningsmethoden (zie kader op volgende pagina).

Uit de berekeningen volgt het aantal klokuren dat scholen in staat stelt om het wettelijk verplichte aantal gymlessen te verzorgen voor hun leerlingen. De klokuren bieden geen ruimte voor wekelijks extra gymlessen, examenkeuzevakken (BSM/LO2) of sportklassen. Scholen kunnen (hiervoor) meer klokuren bewegingsonderwijs aanvragen dan het college genormeerd heeft vastgesteld. Het college kan dit verzoek honoreren als zij deze extra uren voor bewegingsonderwijs wil en kan faciliteren.

In bijlage 1 hebben we een tabel opgenomen met het verschil tussen de uren voor de scholen in het primair onderwijs die volgen uit de theoretische berekeningsmethoden en de aangevraagde uren.

Berekening klokuren

1. Het aantal klokuren bewegingsonderwijs in het primair onderwijs wordt vastgesteld:
   - voor een school voor basisonderwijs: op 1,5 klokuur per week per groep leerlingen van 6 jaar en ouder;
   - voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs: op 2,25 klokuur per week per groep leerlingen van 6 jaar en ouder; en
   - als het schoolgebouw niet beschikt over een speellokaal: op 3,75 klokuur per week voor de leerlingen van 4 en 5 jaar.

2. Bij een school voor voortgezet onderwijs wordt het aantal klokuren bewegingsonderwijs bepaald op basis van het aantal lesuren bewegingsonderwijs. Hiervoor geldt als maximum het aantal lesuren dat volgt uit de berekening: (aantal leerlingen * 32 * vierkante meter bruto-vloeroppervlakte bewegingsonderwijs per leerling) ÷ 455. Voor het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs wordt een aangepaste formule gehanteerd: (aantal leerlingen * 32 * vierkante meter bruto-vloeroppervlakte bewegingsonderwijs per leerling) ÷ 322.

Bron: Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Gorinchem 2016; bijlage III, deel B, sectie 2.

De gemeente heeft een zorgplicht voor dertig scholen, waarvan De Regenboog, Samen Onderweg en De Toekomst (ISK) twee locaties hebben. De scholen kunnen in totaal aanspraak maken op bijna 800 klokuren bewegingsonderwijs in een gymnastieklokaal in het schooljaar 2023-2024 (**tabel 2.2**). In het schooljaar 2038-2039 is de omvang van de huisvestingsplicht naar verwachting iets groter (+2%).

In de leerlingenprognoses zijn nog niet de plannen verwerkt voor de nieuwe stedelijke gebieden die onder de naam 'Vleugels van de Stad' worden ontwikkeld. Met name voor (de scholen in) Gorinchem-Oost zou dit gevolgen kunnen hebben voor de benodigde voorzieningen.

De gemeente Gorinchem is bezig met het ontwikkelen van een beroepencampus voor voortgezet en middelbaar onderwijs in Gorinchem-Noord.

- Beatrix de Burcht (sbo) is gevestigd in Gorinchem-West in het schooljaar 2023-2024.[1] Zij wordt in de toekomst in één gebouw gehuisvest met De Regenboog Retranchement in Gorinchem-Oost. De beoogde gymlocatie is gymzaal Traverse.

[1] Beatrix de Burcht (sbo) is tijdens het schooljaar 2023-2024 verhuisd van Gorinchem-Noord naar Gorinchem-West.

- Het Gilde Vakcollege Techniek is gevestigd in Gorinchem-West in het schooljaar 2023-2024. Zij wordt vanaf 2025 gehuisvest op de beroepencampus in Gorinchem-Noord. Het huidige gebouw (inclusief gymzalen) komt te vervallen.

In maart 2024 loopt een onderwijskundig onderzoek met daarbij een inpassingsstudie van Omnia College en (gedeeltelijk) de TL-route van het Fortes Lyceum voor een plek op de beroepencampus. Ook wordt gekeken naar de huisvesting van De Uilenhof en De Windroos of ook deze scholen naar de beroepencampus kunnen verhuizen.

Als het Omnia College naar de beroepencampus verhuist, komt het gebouw met (twee gymzalen) in Gorinchem-Oost vrij voor de mogelijke komst van het Lingewaal College (vso). Ook kunnen dan alle klassen van De Toekomst (ISK) op deze locatie worden gehuisvest.

Tabel 2.2 (1/2)
Omvang gemeentelijke huisvestingsplicht voor het bewegingsonderwijs scholen Gorinchem
(in klokuren)

Stadsdeel	Onderwijstypen	Naam	2023-2024	2038-2039
Oost	Basisonderwijs	De Regenboog A. Kehrerstraat	9,00	9,00
		De Regenboog Retranchement	4,50	4,50
		De Tamboerijn	9,00	9,00
		De Tweemaster	9,00	9,00
		Graaf Reinald	18,00	16,50
		Het Kleurenlint	10,50	9,00
		J.P. Waale	9,00	12,00
		Jenaplanschool Gorkum	9,00	9,00
		Merweplein	18,00	15,00
		Montessori Gorinchem	3,00	12,00
	Speciaal onderwijs	Lingewaal College (vso)	31,50	33,75
	Voortgezet onderwijs	De Toekomst (ISK) Vries Robbéweg	9,00	14,00
		Fortes Lyceum	88,50	87,50
		Omnia College	35,25	33,75
		Vita College	17,25	16,50
West	Basisonderwijs	Anne Frank	7,50	7,50
		De Poorter[A]	13,50	13,50
		Koelman	13,50	15,00
		Mariëngaarde	18,00	19,50

Bron: Gemeente Gorinchem, klokuren bewegingsonderwijs, 2023-2038.

A Bij De Poorter hebben we de uren bewegingsonderwijs voor de leerlingen in de basisschoolleeftijd van ISK De Toekomst meegenomen.

Tabel 2.2 (2/2)

Omvang gemeentelijke huisvestingsplicht voor het bewegingsonderwijs scholen Gorinchem

(in klokuren)

Stadsdeel	Onderwijstypen	Naam	2023-2024	2038-2039
West	Basisonderwijs	Samen Onderweg Goudoever	4,50	4,50
		Samen Onderweg Schuttersplein	12,00	13,50
	Speciaal onderwijs	Beatrix de Burcht (sbo)	15,75	[B]19,50
		De Rotonde (sbo)	15,75	18,00
		De Cirkel (so & vso)	30,00	31,50
		De Kleine Wereld (so & vso)	18,00	20,25
	Voortgezet onderwijs	De Uilenhof	33,75	32,50
		De Windroos	23,00	22,25
		Gilde Vakcollege Techniek	59,75	[C]58,00
		Gymnasium Camphusianum	41,00	39,25
Noord	Voortgezet onderwijs	De Noordhoek	31,00	30,50
		De Toekomst (ISK) Mollenburgseweg	16,50	24,00
		Gomarus	87,25	88,50
		Lyceum Oudehoven	71,00	69,75

Bron: Gemeente Gorinchem, klokuren bewegingsonderwijs, 2023-2038.

[B] Beatrix de Burcht (sbo) is in Gorinchem-Oost gehuisvest vanaf het schooljaar 2026-2027.

[C] Het Gilde Vakcollege Techniek is in Gorinchem-Noord gehuisvest vanaf het schooljaar 2024-2025.

Afstand tot gymlocatie

De afstand die de leerlingen zelf mogen overbruggen van het schoolgebouw tot het gymnastieklokaal, moet binnen bepaalde normen vallen. De maximale afstand (normafstand) voor een school is onder andere afhankelijk van het onderwijstype (zie kader op volgende pagina).

In bijlage 2 staan matrices met de afstanden tussen de onderwijslocaties en de binnensportaccommodaties. Met uitzondering van het Lingewaal College (vso) valt de afstand tot de gymlocatie steeds ruim binnen de normen.

Als de normafstanden worden aangehouden, kunnen scholen worden toegewezen op een gymlocatie op geruime afstand. In de praktijk wordt vaak naar kortere afstanden gestreefd.

Bepaling normafstand

De gemeente hanteert een staffel om de normafstand tussen het schoolgebouw en de gymlocatie te bepalen. Hierbij is de normafstand afhankelijk van het aantal klokuren bewegingsonderwijs waarvoor de gemeente een zorgplicht heeft:

1. een school voor basisonderwijs of speciaal basisonderwijs, bij noodzakelijk gebruik van:
   - ten minste 20 klokuren binnen 1 km; of
   - ten minste 10 klokuren binnen 2,5 km; of
   - ten minste 5 klokuren binnen 5 km;

2. een school voor speciaal onderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, bij noodzakelijk gebruik van:
   - ten minste 20 groepen speciaal onderwijs binnen 0,5 km; of
   - ten minste 10 groepen voortgezet speciaal onderwijs binnen 1,5 km; of
   - ten minste 6 groepen speciaal onderwijs binnen 3,0 km; of
   - ten minste 3 groepen speciaal onderwijs binnen 5 km;

3. een school voor voortgezet onderwijs: binnen 3,5 km.

De normafstand heeft betrekking op de afstand gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg.

Bron: Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Gorinchem 2016; bijlage III, deel B, sectie 2.

2.2 Aanbod-behoefteanalyses

Hieronder behandelen we de situatie per stadsdeel. We hebben de inroostering in het schooljaar 2023-2024 als uitgangssituatie genomen. In de tabellen presenteren we mogelijkheden voor de scholen waar ze ook ingeroosterd kunnen worden.

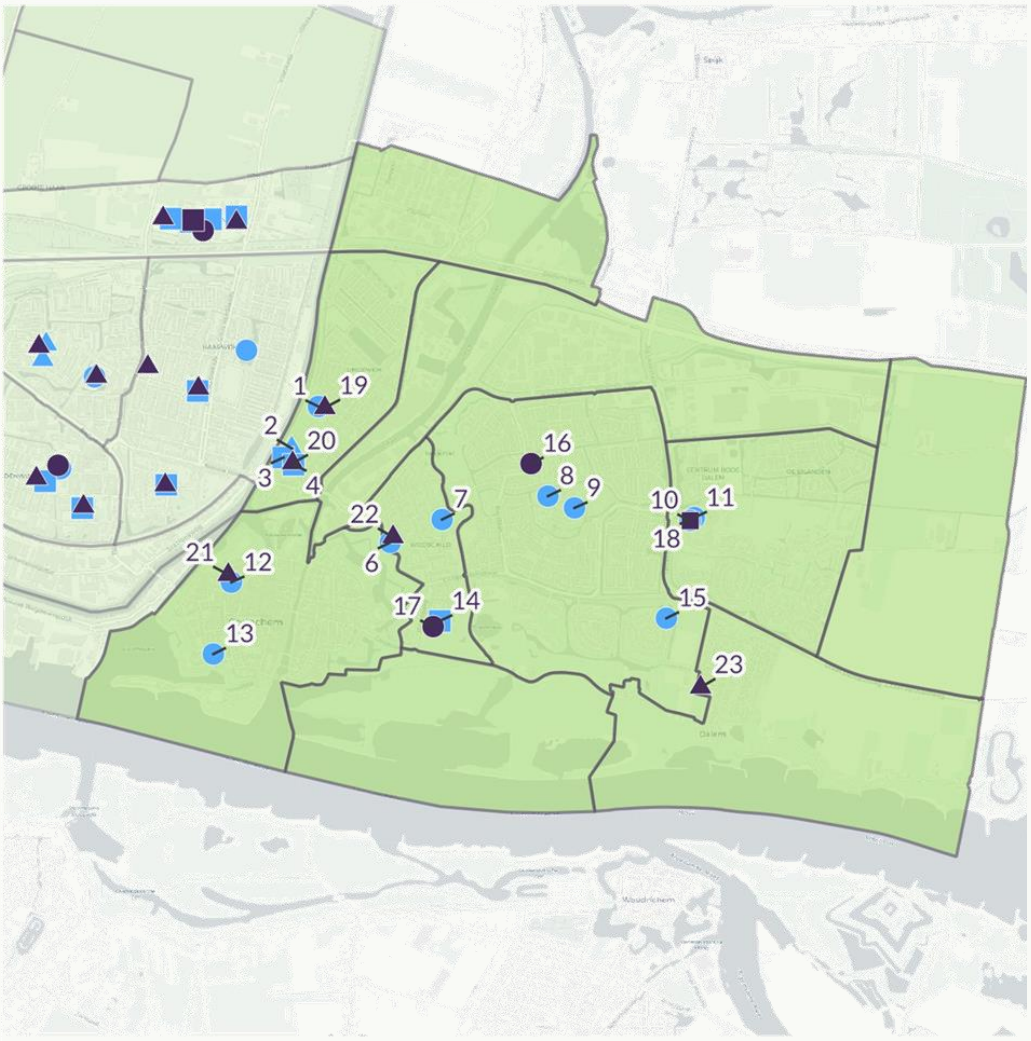
Hierbij hebben we als maximale grens 1.000 meter aangehouden voor het (speciaal) basisonderwijs en voortgezet onderwijs en 500 meter voor het (voortgezet) speciaal onderwijs.[2] We hebben hierin ook de niet-gemeentelijke binnensportaccommodaties meegenomen. Voor eventueel gebruik van deze accommodaties zal de gemeente in overleg moeten gaan met de schoolbesturen.

Gorinchem-Oost

Gorinchem-Oost telt vijftien onderwijslocaties. In het stadsdeel zijn twee sporthallen, één sportzaal en zes gymzalen gelegen (figuur 2.1).

[2] Volgens de gemeentelijke verordening mogen voor vrijwel alle scholen ruimere afstanden worden aangehouden. Maar dit zou leiden tot onwenselijke situaties waarin leerlingen een grote afstand tot de gymlocatie moeten afleggen.

Figuur 2.1
Onderwijslocaties en binnensportaccommodaties in Gorinchem-Oost in het schooljaar 2023-2024

Scholen:
1) J.P. Waale
2) Lingewaal College (vso)
3) Vita College
4) De Toekomst (ISK) Vries Robbéweg
5) Omnia College
6) Jenaplanschool Gorkum
7) De Regenboog Retranchement
8) De Regenboog A. Kehrerstraat
9) Graaf Reinald
10) Het Kleurenlint
11) Montessori Gorinchem
12) De Tweemaster
13) De Tamboerijn
14) Fortes Lyceum
15) Merweplein

Sportaccommodaties:
16) Oosterbliek
17) Forteshal
18) Dalemplein
19) H. de Ruyterstraat
20) Omnia College
21) Heerenlaantje
22) Traverse
23) Irenelaan

0 500 1.000 m

Onderwijstype
- Basisonderwijs
- Voortgezet onderwijs
- Speciaal onderwijs

Type sportaccommodatie
- Sporthal
- Gymzaal
- Sportzaal

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

De gymzaal aan het Heerenlaantje is voor De Tamboerijn en De Tweemaster de enige accommodatie binnen 1.000 meter. De gemeentelijke gymzaal biedt ruim voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs van de basisscholen, nu en in de toekomst (tabel 2.3).

Tabel 2.3
Aanbod-behoefteanalyse gymzaal Heerenlaantje (G)
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
De Tamboerijn	9,00	9,00	-	-
De Tweemaster	9,00	9,00	-	-
Totaal	18,00	18,00	+8,00	+8,00

Uitwijkmogelijkheden	
De Tamboerijn	-
De Tweemaster	-

De gymzalen van het Omnia College bieden ruim voldoende capaciteit voor het eigen bewegingsonderwijs van de school, nu en in de toekomst. Ook voor het (toekomstige) bewegingsonderwijs van de klassen van De Toekomst (ISK) die bij het Omnia College worden ondergebracht, bieden de gymzalen voldoende capaciteit (tabel 2.4).

Tabel 2.4
Aanbod-behoefteanalyse gymzalen Omnia College
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
Omnia College	35,25	33,75	-	-
De Toekomst (ISK) Vries Robbéweg	9,00	14,00	-	-
Totaal	44,25	47,75	+23,75	+20,25

Uitwijkmogelijkheden	
Omnia College	Gymzaal H. de Ruyterstraat (G), gymzaal Traverse (G), gymzaal Heerenlaantje (G)
De Toekomst (ISK)	Gymzaal H. de Ruyterstraat (G), gymzaal Traverse (G), gymzaal Heerenlaantje (G)

De gymzaal aan de Herman de Ruyterstraat is de enige gemeentelijke binnensportaccommodatie binnen 1.000 meter voor basisschool J.P. Waale. De gymzaal biedt voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs van de school en voor het bewegingsonderwijs van Lingewaal College (vso) en De Toekomst (ISK), nu en in de toekomst (tabel 2.5).

De afstand die de leerlingen van het Lingewaal College (vso) tot gymzaal Herman de Ruyterstraat moeten afleggen, bedraagt meer dan 500 meter. Wel valt de afstand (550 meter) binnen de norm die voor de school geldt.

De schoolleiding en het bestuur zijn in overleg gekomen tot een regeling om de afstand te overbruggen: zie knelpunten en oplossingen.

Tabel 2.5
Aanbod-behoefteanalyse gymzaal Herman de Ruyterstraat (G)
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
J.P. Waale	9,00	12,00	-	-
Lingewaal College (vso)[A]	10,50	6,50	-	-
De Toekomst (ISK)[B]	6,75	10,00	-	-
Totaal	**26,25**	**28,50**	**+2,75**	**+0,50**

Uitwijkmogelijkheden	
J.P. Waale	Gymzalen Omnia College
Lingewaal College (vso)	-
De Toekomst (ISK)	Sport- en gymzaal Gomarus, gymzaal Lyceum Oude Hoven

A Een deel van het bewegingsonderwijs van het Lingewaal College (vso) vindt plaats in de Oosterbliek in Gorinchem-Oost en in de Rappardhal in Gorinchem-West.
B Een deel van het bewegingsonderwijs van De Toekomt (ISK) Mollenburgseweg vindt plaats in De Hoefslag in Gorinchem-Noord en in de gymzaal van het Da Vinci College in het schooljaar 2023-2024. In deze tabel hebben we voor het schooljaar 2038-2039 dezelfde verhouding van de normuren over de gymlocaties aangehouden.

Sportzaal Dalemplein is de enige binnensportaccommodatie binnen 1.000 meter voor Het Kleurenlint en Montessori Gorinchem. De gemeentelijke sportzaal biedt ruim voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs van de basisscholen, nu en in de toekomst (tabel 2.6).

Tabel 2.6
Aanbod-behoefteanalyse sportzaal Dalemplein (G)
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
Het Kleurenlint	10,50	9,00	-	-
Montessori Gorinchem	3,00	12,00	-	-
Totaal	**12,50**	**21,00**	**+39,50**	**+31,00**

Uitwijkmogelijkheden
Het Kleurenlint -
Montessori Gorinchem -

Merweplein maakt voor het bewegingsonderwijs gebruik van de gymzaal aan de Irenelaan in het schooljaar 2023-2024. De gemeentelijke gymzaal biedt ruim voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs van de basisschool, nu en in de toekomst (tabel 2.7).

Binnen 1.000 meter van het Merweplein is ook de sportzaal Dalemplein bereikbaar. De overcapaciteit van deze gemeentelijke accommodatie is voldoende voor de (toekomstige) gymlessen van het Merweplein. De gymzaal aan de Irenelaan is dan niet nodig voor het bewegingsonderwijs.[3]

Tabel 2.7
Aanbod-behoefteanalyse gymzaal Irenelaan (G)
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
Merweplein	18,00	15,00	-	-
Totaal	**18,00**	**15,00**	**+8,00**	**+11,00**

Uitwijkmogelijkheden
Merweplein Sportzaal Dalemplein (G)

De eigen Forteshal biedt het Fortes Lyceum voldoende capaciteit voor het eigen bewegingsonderwijs, nu en in de toekomst (tabel 2.8)

[3] De gymzaal aan de Irenelaan wordt niet alleen gebruikt voor het bewegingsonderwijs. De gymzaal is onderdeel van een buurthuis en heeft daarmee een bredere (buurt)functie.

Tabel 2.8
Aanbod-behoefteanalyse Forteshal
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
Fortes Lyceum	88,50	87,50	-	-
Totaal	**88,50**	**87,50**	**+13,50**	**+14,50**

Uitwijkmogelijkheden	
Fortes Lyceum	Gymzaal Traverse (G), sporthal Oosterbliek (G)

De Regenboog Retranchement en Jenaplanschool Gorkum maken voor het bewegingsonderwijs gebruik van gymzaal Traverse in het schooljaar 2023-2024. De gemeentelijke gymzaal biedt voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs voor de basisscholen (tabel 2.9).

De capaciteit van de gymzaal Traverse is niet toereikend om ook in de toekomst het bewegingsonderwijs van Beatrix de Burcht (sbo) te huisvesten (tabel 2.9).

Sporthal De Oosterbliek is de enige andere gemeentelijke binnensportaccommodatie binnen 1.000 meter voor De Regenboog Retranchement en Jenaplanschool Gorkum. Maar er is geen restcapaciteit in de sporthal beschikbaar.

Door meerdere scholen een andere gymlocatie toe te wijzen of door de verhuizing van het Lingewaal College (vso) is het knelpunt bij gymzaal Traverse weg te nemen: zie knelpunten en oplossingen.

Tabel 2.9
Aanbod-behoefteanalyse gymzaal Traverse (G)
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
De Regenboog Retranchement	4,50	4,50	-	-
Jenaplanschool Gorkum	9,00	9,00	-	-
Beatrix de Burcht (sbo)	-	19,50	-	-
Totaal	**13,50**	**33,00**	**+12,50**	**-7,00**

Uitwijkmogelijkheden	
De Regenboog Retranchement	Forteshal, sporthal Oosterbliek (G)
Jenaplanschool Gorkum	Forteshal, sporthal Oosterbliek (G), gymzalen Omnia College

De gemeentelijke sporthal Oosterbliek wordt door de basisscholen De Regenboog A. Kehrerstraat en Graaf Reinald, door het Lingewaal College (vso) en het Vita College voor het bewegingsonderwijs in het schooljaar 2023-2024 gebruikt.

De sporthal biedt onvoldoende capaciteit voor alle gymlessen van de scholen (tabel 2.10). Een deel van het bewegingsonderwijs van het Lingewaal College (vso) vindt plaats in de Rappardhal in Gorinchem-West en in de gymzaal Herman de Ruyterstraat in Gorinchem-Oost. Deze accommodaties bieden voldoende capaciteit voor de gymlessen van de school die niet in de Oosterbliek kunnen plaatsvinden.

De afstand die de leerlingen van het Lingewaal College (vso) tot sporthal Oosterbliek moeten afleggen, bedraagt 1.800 meter. Dit is langer dan de normafstand die geldt voor de school.

De schoolleiding en het bestuur zijn in overleg gekomen tot een oplossing hiervoor: zie knelpunten en oplossingen.

Tabel 2.10
Aanbod-behoefteanalyse sporthal Oosterbliek
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
De Regenboog A. Kehrerstraat	9,00	9,00	-	-
Graaf Reinald	18,00	16,50	-	-
Lingewaal College (vso)[A]	13,75	16,00	-	-
Vita College	17,25	16,50	-	-
Totaal	**58,00**	**58,00**	-	-

Uitwijkmogelijkheden	
De Regenboog A. Kehrerstraat	Sportzaal Dalemplein (G)
Graaf Reinald	Sportzaal Dalemplein (G)
Lingewaal College (vso)	-
Vita College	Gymzalen Omnia College, gymzaal H. de Ruyterstraat (G), gymzalen De Uilenhof, gymzaal Traverse (G)

A Een deel van het bewegingsonderwijs van het Lingewaal College (vso) vindt plaats in de Rappardhal in Gorinchem-West en in de gymzaal Herman de Ruyterstraat in Gorinchem-Oost.

Knelpunten en oplossingen

Uit bovenstaande uiteenzettingen volgen twee (toekomstige) knelpunten. Maar voor beide zijn er oplossingen.

Tekort bij gymzaal Traverse

Voor het tekort bij gymzaal Traverse zijn twee oplossingen.

Gymzalen Omnia College

Als het Omnia College naar de beroepencampus verhuist, komt haar gebouw met twee gymzalen in Gorinchem-Oost vrij voor de mogelijke komst van het Lingewaal College (vso). Ook kunnen dan alle klassen van De Toekomst (ISK) op deze locatie worden gehuisvest. Deze scholen hoeven dan niet meer gebruik te maken van de Oosterbliek.

De vrijgekomen capaciteit in de gemeentelijke sporthal kan worden ingezet voor De Regenboog Retranchement, Jenaplanschool en/of Beatrix de Burcht (sbo).

Wijzigen van gymlocaties

Mocht de verhuizing van het Omnia College niet doorgaan, dan kan ervoor worden gekozen om van meerdere scholen de gymlocatie te wijzigen. De capaciteit van de gemeentelijke binnensportaccommodaties in het stadsdeel is namelijk wel toereikend om het bewegingsonderwijs van alle scholen te accommoderen.

Als het bewegingsonderwijs van Graaf Reinald verplaatst van de Oosterbliek naar sportzaal Dalemplein, komt in de Oosterbliek capaciteit vrij voor het bewegingsonderwijs van De Regenboog Retranchement, Jenaplanschool en/of Beatrix de Burcht (sbo).

Sportzaal Dalemplein heeft in dit scenario drie scholen waarvan het bewegingsonderwijs er plaatsvindt: Het Kleurenlint, Montessori Gorinchem en Graaf Reinald. De restcapaciteit van de sportzaal is onvoldoende voor ook het bewegingsonderwijs van Merweplein. De gymzaal aan de Irenelaan blijft in dit scenario nodig voor het bewegingsonderwijs.

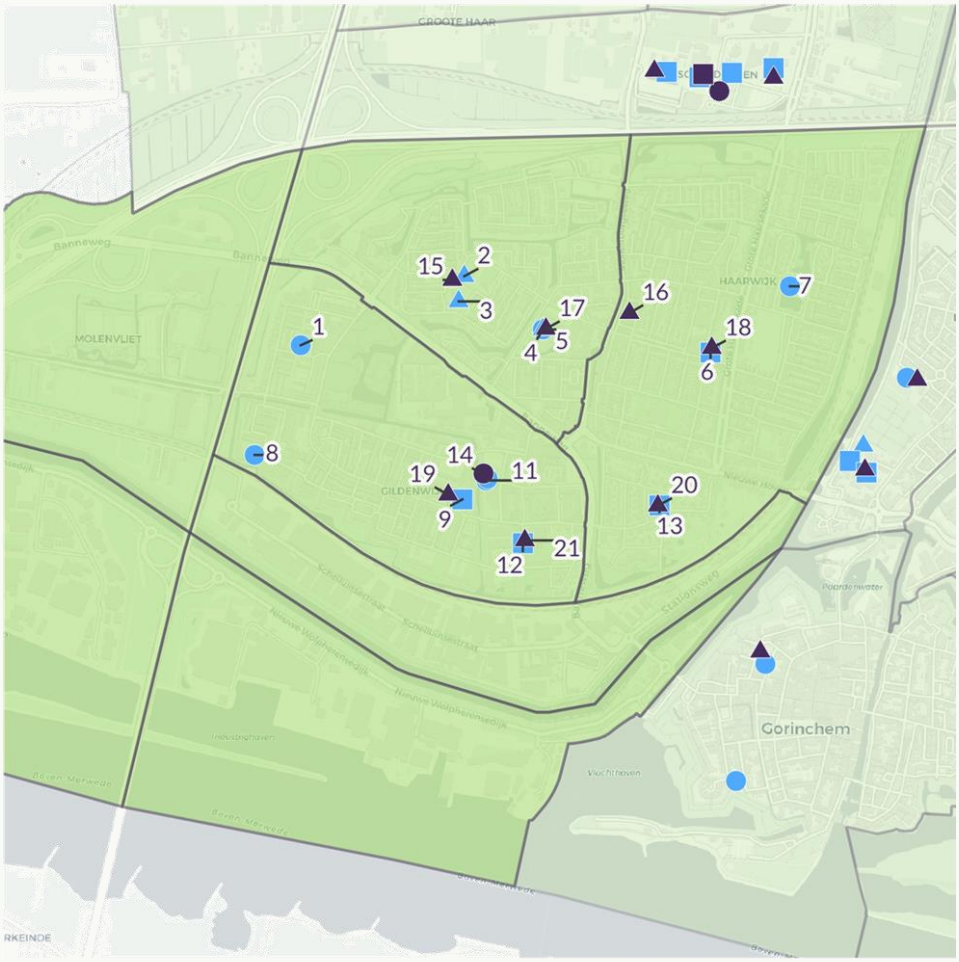
Te grote afstand tussen Lingewaal College (vso) en gymlocaties

De gemeente Gorinchem heeft in overleg met het schoolbestuur fietsen aangeschaft. Hierdoor kunnen de leerlingen een grotere afstand overbruggen.

Gorinchem-West

Gorinchem-West telt dertien onderwijslocaties. In het stadsdeel zijn een sporthal en negen gymzalen gelegen (figuur 2.2).

Figuur 2.2
Onderwijslocaties en binnensportaccommodaties in Gorinchem-West in het schooljaar 2023-2024

Scholen:
1) Samen Onderweg Van Goudoeverstraat
2) De Rotonde (sbo)
3) Beatrix de Burcht (sbo) & De Kleine Wereld (so & vso)
4) Samen Onderweg Schuttersplein
5) De Cirkel (so & vso)
6) De Windroos
7) Anne Frank
8) Koelman
9) Gilde Vakcollege Techniek
10) De Poorter
11) Mariëngaarde
12) Gymnasium Camphusianum
13) De Uilenhof

Sportaccommodaties:
14) Rappardhal
15) Dokter Hiemstralaan
16) Johan van Egmondstraat
17) Stalkaarsen
18) De Windroos
19) Gilde Vakcollege Techniek
20) De Uilenhof
21) Gymnasium Camphusianum

250 500 m

Onderwijstype
- Basisonderwijs
- Voortgezet onderwijs
- Speciaal onderwijs

Type sportaccommodatie
- Sporthal
- Gymzaal

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

De Anne Frankschool en Beatrix de Burcht (sbo) maken gebruik van de gymzaal aan de Johan van Egmondstraat voor het bewegingsonderwijs in het schooljaar 2023-2024. De gemeentelijke gymzaal biedt ruim voldoende capaciteit voor de basisscholen, nu en in de toekomst (tabel 2.11).

Tabel 2.11
Aanbod-behoefteanalyse gymzaal Johan van Egmondstraat (G)
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
Anne Frankschool	7,50	7,50	-	-
Beatrix de Burcht (sbo)[A]	15,75	-	-	-
Totaal	23,25	7,50	+2,75	+18,50

Uitwijkmogelijkheden	
Anne Frankschool	Gymzaal De Windroos, gymzaal Lyceum Oude Hoven, sport- en gymzaal Gomarus, De Hoefslag (G)
Beatrix de Burcht (sbo)	-

[A] Voor Beatrix de Burcht is een traject gestart zodat zij in de toekomst wordt gehuisvest in Gorinchem-Oost.

De gymzaal aan de Dokter Hiemstralaan wordt gebruikt voor het bewegingsonderwijs van De Rotonde (sbo) en De Kleine Wereld (so & vso) in het schooljaar 2023-2024. Deze gemeentelijke gymzaal biedt onvoldoende capaciteit voor de scholen, nu en in de toekomst (tabel 2.12).

De scholen maken nog geen gebruik van een andere binnensportaccommodatie voor het bewegingsonderwijs. Zij vragen bij de gemeente minder uren aan dan ze mogen (zie bijlage 1). Maar we constateren voldoende overcapaciteit bij de gemeentelijke gymzaal aan de Johan van Egmondstraat en de Rappardhal voor het geval dat zij dit wel gaan doen.

Tabel 2.12
Aanbod-behoefteanalyse gymzaal Dokter Hiemstralaan (G)
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
De Rotonde (sbo)	15,75	18,00	-	-
De Kleine Wereld (so & vso)	18,00	20,25	-	-
Totaal	33,75	38,25	-7,75	-12,25

Uitwijkmogelijkheden	
De Rotonde (sbo)	Gymzaal Stalkaarsen-Schuttersplein (G)
De Kleine Wereld (so & vso)	Gymzaal Stalkaarsen-Schuttersplein (G)

De gymzaal van De Windroos biedt ruim voldoende capaciteit voor het eigen bewegingsonderwijs van de school, nu en in de toekomst (tabel 2.13).

Tabel 2.13
Aanbod-behoefteanalyse gymzaal De Windroos
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
De Windroos	23,00	22,25	-	-
Totaal	**23,00**	**22,25**	**+11,00**	**+11,75**

Uitwijkmogelijkheden

De Windroos	Gymzaal Johan van Egmondstraat (G), gymzaal Stalkaarsen-Schuttersplein (G), gymzalen De Uilenhof, gymzaal Dokter Hiemstralaan (G)

De gymzalen van het Gilde Vakcollege Techniek bieden voldoende capaciteit voor het eigen bewegingsonderwijs (tabel 2.14).

Het Gilde Vakcollege wordt vanaf 2025 gehuisvest in Gorinchem-Noord. De gymzalen van de school in Gorinchem-West komen daarmee te vervallen.

Tabel 2.14
Aanbod-behoefteanalyse gymzalen Gilde Vakcollege Techniek
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
Gilde Vakcollege Techniek	59,75	-	-	-
Totaal	**59,75**	**-**	**+8,25**	**-**

De gemeentelijke gymzaal Stalkaarsen-Schuttersplein wordt gebruikt voor het bewegingsonderwijs van basisschool Samen Onderweg Schuttersplein en De Cirkel (so & vso) in het schooljaar 2023-2024. Deze gymzaal biedt onvoldoende capaciteit voor de scholen, nu en in de toekomst (tabel 2.15).

De scholen maken geen gebruik van een andere binnensportaccommodatie voor het bewegingsonderwijs in het schooljaar 2023-2024. Zij vragen bij de gemeente minder uren aan dan ze mogen (zie bijlage 1). Maar we constateren voldoende overcapaciteit bij de gemeentelijke gymzaal aan de Johan van Egmondstraat en de Rappardhal voor het geval dat zij dit wel gaan doen.

Tabel 2.15
Aanbod-behoefteanalyse gymzaal Stalkaarsen-Schuttersplein (G)
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
Samen Onderweg Schuttersplein	12,00	13,50	-	-
De Cirkel (so & vso)	30,00	31,50	-	-
Totaal	**42,00**	**45,00**	**-16,00**	**-19,00**

Uitwijkmogelijkheden	
Samen Onderweg Schuttersplein	Gymzaal Johan van Egmondstraat (G), gymzaal Dokter Hiemstralaan (G), gymzaal De Windroos, Rappardhal (G), gymzalen Gymnasium Camphusianum, gymzalen De Uilenhof
De Cirkel (so & vso)	Gymzaal Johan van Egmondstraat (G), gymzaal Dokter Hiemstralaan (G)

De gymzaal van Gymnasium Camphusianum biedt onvoldoende capaciteit voor het eigen bewegingsonderwijs, nu en in de toekomst (tabel 2.16). De school maakt ook gebruik van de Rappardhal in het schooljaar 2023-2024. De sporthal biedt voldoende capaciteit voor dit medegebruik.

Tabel 2.16
Aanbod-behoefteanalyse gymzalen Gymnasium Camphusianum
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
Gymnasium Camphusianum	41,00	39,25	-	-
Totaal	**41,00**	**39,25**	**-7,00**	**-5,25**

Uitwijkmogelijkheden	
Gymnasium Camphusianum	Rappardhal (G), gymzalen De Uilenhof, gymzaal Stalkaarsen-Schuttersplein (G)

Naast het Gymnasium Camphusianum maken ook basisscholen De Poorter, Koelman, Mariëngaarde en Samen Onderweg Goudoever gebruik van de Rappardhal in het schooljaar 2023-2024.

De sporthal biedt voldoende ruimte voor de gymlessen van de scholen, nu en in de toekomst. Ook is voldoende capaciteit beschikbaar voor het deel van de (toekomstige) gymlessen van het Lingewaal College (vso) uit Gorinchem-Oost dat niet in de Oosterbliek kan plaatsvinden (tabel 2.17).

De afstand die de leerlingen van het Lingewaal College (vso) tot de Rappardhal moeten afleggen, bedraagt meer dan 500 meter. Wel valt de afstand (1.400 meter) binnen de norm die voor de school geldt.

De schoolleiding en het bestuur zijn in overleg gekomen tot een oplossing hiervoor: zie knelpunten en oplossingen.

Tabel 2.17
Aanbod-behoefteanalyse sporthal Rappardhal (G)
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
De Poorter	13,50	13,50	-	-
Koelman	13,50	15,00	-	
Mariëngaarde	18,00	19,50	-	-
Samen Onderweg Goudoever	4,50	4,50	-	-
Gymnasium Camphusianum[A]	7,00	5,25	-	-
Lingewaal College (vso)[B]	7,25	11,25	-	-
Totaal	**63,75**	**70,00**	**+14,25**	**+9,00**

Uitwijkmogelijkheden	
De Poorter	Gymzalen Gymnasium Camphusianum, gymzaal Stalkaarsen-Schuttersplein (G), gymzalen De Uilenhof, gymzaal Johan van Egmondstraat (G),
Koelman	Gymzalen Gymnasium Camphusianum
Mariëngaarde	Gymzalen Gymnasium Camphusianum, gymzalen De Uilenhof, gymzaal Stalkaarsen-Schuttersplein (G)
Samen Onderweg Goudoever	Gymzaal Dokter Hiemstralaan (G)
Gymnasium Camphusianum	Gymzalen De Uilenhof, gymzaal Stalkaarsen-Schuttersplein (G)
Lingewaal College (vso)	-

A Een deel van het bewegingsonderwijs van het Gymnasium Camphusianum vindt plaats in hun eigen gymzalen.
B Een deel van het bewegingsonderwijs van het Lingewaal College (vso) vindt plaats in de Oosterbliek in Gorinchem-Oost en gymzaal Herman de Ruyterstraat in Gorinchem-Oost.

De gymzalen van De Uilenhof bieden ruim voldoende capaciteit voor het eigen bewegingsonderwijs van de school, nu en in de toekomst (tabel 2.18).

Tabel 2.18
Aanbod-behoefteanalyse gymzalen De Uilenhof
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
De Uilenhof	33,75	32,50	-	-
Totaal	33,75	32,50	+34,25	+35,50

Uitwijkmogelijkheden

De Uilenhof	Gymzaal Gymnasium Camphusianum, gymzaal De Windroos, Rappardhal (G), gymzaal Johan van Egmondstraat (G)

Knelpunten en oplossingen

Op basis van bovenstaande uiteenzetting constateren we één knelpunt in Gorinchem-West.

Te grote afstand tussen Lingewaal College (vso) en gymlocaties

De gemeente Gorinchem heeft in overleg met het schoolbestuur fietsen aangeschaft. Hierdoor kunnen de leerlingen een grotere afstand overbruggen.

Bijzonderheden

We zien dat relatief veel scholen in Gorinchem-West minder uren aanvragen bij de gemeente dan waar zij recht op hebben. Dit zijn met name de scholen voor speciaal onderwijs (sbo & (v)so).

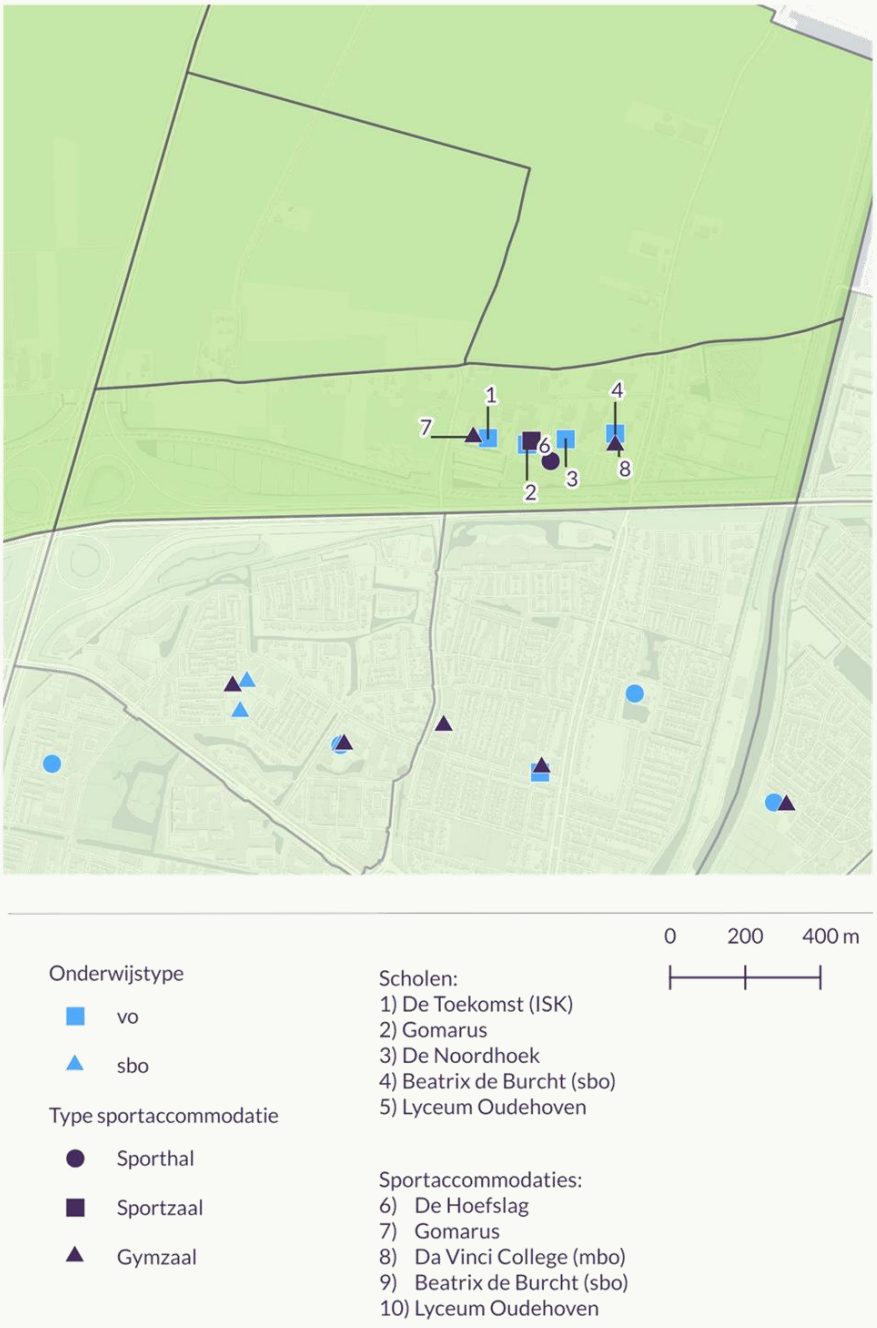
Doordat de scholen minder uren aanvragen, kennen sommige gemeentelijke accommodaties relatief veel leegstand overdag. Maar alle accommodaties in het stadsdeel zijn nodig wanneer de scholen in de toekomst wel hun normuren aanvragen, waaronder de gymzaal aan de Johan van Egmond.

Dat de scholen minder uren aanvragen dan waar zij recht op hebben, betekent overigens niet dat de scholen niet aan de wettelijke verplichting voldoen. Zij kunnen bijvoorbeeld groepen gelijktijdig laten gymmen of ook gebruikmaken van andere accommodaties (bv. het schoolplein).

Gorinchem-Noord

Gorinchem-Noord telt vijf onderwijslocaties in het schooljaar 2023-2024. In het stadsdeel zijn een sporthal, een sportzaal en vier gymzalen gelegen (figuur 2.3).

Figuur 2.3
Onderwijslocaties en binnensportaccommodaties in Gorinchem-Noord in het schooljaar 2023-2024

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

De eigen sport- en gymzaal van het Gomarus bieden de school voldoende capaciteit voor het eigen bewegingsonderwijs, nu en in de toekomst (tabel 2.19). Leerlingen van de school gymmen ook in de nabijgelegen sporthal De Hoefslag in het schooljaar 2023-2024. Dit medegebruik is in theorie niet nodig voor het bewegingsonderwijs waarvoor de gemeente een huisvestingsplicht heeft.

Tabel 2.19
Aanbod-behoefteanalyse sport- en gymzaal Gomarus
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
Gomarus	87,25	88,50	-	-
Totaal	87,25	88,50	+14,75	+13,50

Uitwijkmogelijkheden	
Gomarus	De Hoefslag (G), gymzaal Lyceum Oude Hoven, gymzaal Da Vinci College

De eigen gymzaal van het Lyceum Oudehoven biedt de school onvoldoende capaciteit voor het eigen bewegingsonderwijs, nu en in de toekomst (tabel 2.20). Maar de leerlingen van de school gymmen ook in de nabijgelegen sporthal De Hoefslag. De sporthal biedt voldoende capaciteit voor dit medegebruik.

Tabel 2.20
Aanbod-behoefteanalyse gymzaal Lyceum Oude Hoven
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
Lyceum Oude Hoven	71,00	69,75	-	-
Totaal	71,00	69,75	-37,00	-35,75

Uitwijkmogelijkheden	
Lyceum Oude Hoven	Sport- en gymzaal Gomarus, De Hoefslag (G), gymzaal Da Vinci College

De klassen van De Toekomst (ISK) die in Gorinchem-Noord zijn ondergebracht, gymmen in de gymzaal van het Da Vinci College (mbo) in het schooljaar 2023-2024 (tabel 2.21). In overleg met het Da Vinci College is hier in beperkte mate gymgebruik door andere schoolinstellingen mogelijk.

Binnen 1.000 meter van De Toekomst (ISK) Mollenburgseweg is ook sporthal De Hoefslag bereikbaar. De sporthal heeft voldoende restcapaciteit voor het bewegingsonderwijs van de school in het schooljaar 2023-2024. Dit is niet meer geval wanneer het Gilde Vakcollege Techniek van de sporthal gebruik gaat maken.

Tabel 2.21
Aanbod-behoefteanalyse gymzaal Da Vinci College
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
De Toekomst (ISK) Mollenburgseweg[A]	2,75	4,00	-	-
Totaal	2,75	4,00	[B] -	[B] -

Uitwijkmogelijkheden

De Toekomst (ISK) Mollenburgseweg	Sport- en gymzaal Gomarus, De Hoefslag (G), gymzaal Lyceum Oude Hoven

A Een deel van het bewegingsonderwijs van De Toekomt (ISK) Mollenburgseweg vindt plaats in De Hoefslag in Gorinchem-Noord en in de gymzaal Herman de Ruyterstraat in Gorinchem-Oost in het schooljaar 2023-2024. In deze tabel hebben we voor het schooljaar 2038-2039 dezelfde verhouding van de normuren over de gymlocaties aangehouden.

B Er is geen zicht op het gebruik van de eigen gymzaal door het Da Vinci College. In het schooljaar 2023-2024 stelt zij haar gymzaal voor maximaal tien lesuren beschikbaar voor het bewegingsonderwijs van andere scholen.

Sporthal De Hoefslag biedt ruim voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs van De Noordhoek en het Lyceum Oudehoven dat niet in de eigen accommodaties kan plaatsvinden in het schooljaar 2023-2024. Ook in de toekomst is de capaciteit voor deze scholen toereikend (tabel 2.22).

De capaciteit van De Hoefslag is niet toereikend om ook in de toekomst het bewegingsonderwijs van het Gilde Vakcollege Techniek te huisvesten (tabel 2.22).

Tabel 2.22
Aanbod-behoefteanalyse sporthal de Hoefslag (G)
(in klokuren)

	Behoefte		Restcapaciteit	
	2023-2024	2038-2039	2023-2024	2038-2039
De Noordhoek	31,00	30,50	-	-
Lyceum Oudehoven[A]	37,00	35,75	-	-
Gilde Vakcollege Techniek	-	58,00	-	-
De Toekomst (ISK) Mollenburgseweg[B]	7,00	10,00	-	-
Totaal	75,00	134,25	+27,00	-32,25

Uitwijkmogelijkheden	
De Noordhoek	Sport- en gymzaal Gomarus, gymzaal Lyceum Oude Hoven, gymzaal Da Vinci College
Lyceum Oudehoven	Sport- en gymzaal Gomarus, gymzaal Da Vinci College
De Toekomst (ISK) Mollenburgseweg	Sport- en gymzaal Gomarus, gymzaal Lyceum Oude Hoven
Gilde Vakcollege Techniek	Sport- en gymzaal Gomarus, gymzaal Lyceum Oude Hoven, gymzaal Da Vinci College

A Een deel van het bewegingsonderwijs van het Lyceum Oudehoven vindt plaats in haar eigen gymzaal.

B Een deel van het bewegingsonderwijs van De Toekomt (ISK) Mollenburgseweg vindt plaats in gymzaal Herman de Ruyterstraat in Gorinchem-Oost en in de gymzaal van het Da Vinci College.

Knelpunten en oplossingen

Uit bovenstaande uiteenzettingen volgt één toekomstig knelpunt.

Tekort bij De Hoefslag voor Gilde Vakcollege Techniek

De Hoefslag is de enige gemeentelijke accommodatie binnen 1.000 meter voor de toekomstige locatie van het Gilde Vakcollege Techniek.[4] De sporthal biedt onvoldoende capaciteit om het bewegingsonderwijs van de school te huisvesten, naast de huidige gebruikers (De Noordhoek en Lyceum Oudehoven). Logischerwijs biedt De Hoefslag dan ook niet voldoende capaciteit voor de eventuele komst van het Omnia College.

We gaan in hoofdstuk 4 in op de verschillende scenario's die spelen voor de beroepencampus en welke behoefte aan binnensportaccommodaties daarbij hoort.

[4] De normafstand voor het Gilde Vakcollege is 2.000 meter. Maar ook binnen deze afstand zijn er geen gemeentelijke binnensportaccommodaties met (voldoende) restcapaciteit beschikbaar.

mulier
instituut

Hoofdstuk 3

Beoordeling huisvesting

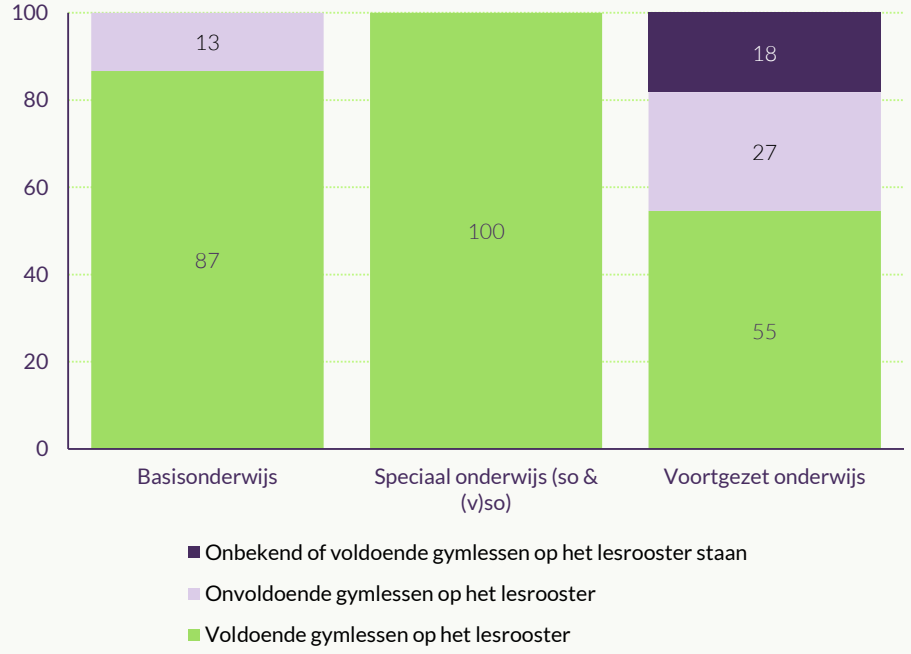
In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten van een vragenlijst onder de scholen in Gorinchem over de ruimte voor het bewegingsonderwijs.

We hebben een vragenlijst naar alle scholen gestuurd. Daarin vroegen we de scholen hoe het bewegingsonderwijs in het schooljaar 2023-2024 plaatsvindt, welke knelpunten zij ervaren en hoe zij de toekomst zien. 29 scholen (met 32 locaties) hebben de vragenlijst ingevuld, een respons van 91 procent.[5]

3.1 Bewegingsonderwijs

Driekwart van de scholen geeft aan dat minimaal het wettelijke verplichte aantal gymlessen op het weekrooster is opgenomen in het schooljaar 2023-2024 (figuur 3.1, 76%). Relatief veel scholen in het voortgezet onderwijs geven aan dat dit niet het geval is (27%).

Figuur 3.1
Mate waarin minimaal het wettelijke aantal gymlessen op het weekrooster staan, volgens scholen, in het schooljaar 2023-2024
(in procenten, n=29)

Bron: Mulier Instituut, bevraging scholen bewegingsonderwijs Gorinchem, 2023.

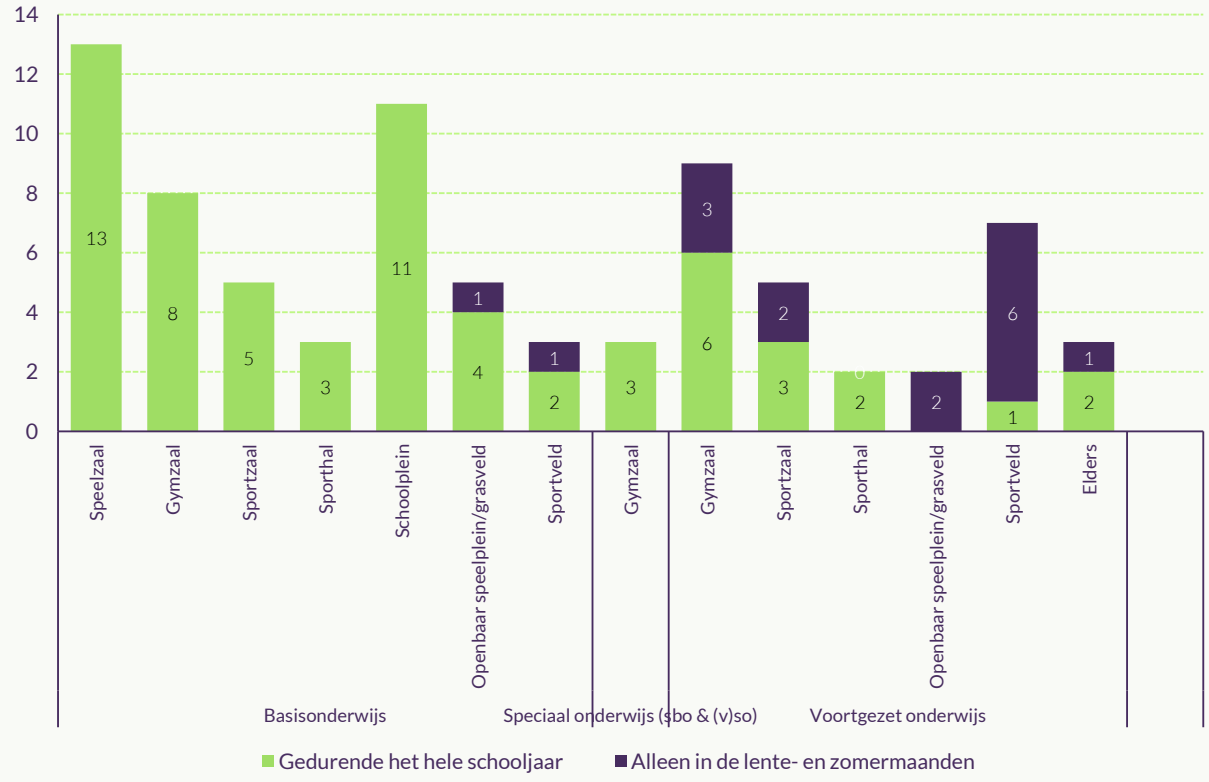
[5] Beatrix de Burcht (sbo) en De Cirkel (vo & vso) hebben de vragenlijst niet ingevuld, maar zij hebben via de mail informatie met de gemeente Gorinchem gedeeld. Zij geven aan geen knelpunten in de huisvesting van het bewegingsonderwijs te ervaren.

Alle scholen geven aan dat er structureel in een gymzaal, sportzaal en/of sporthal wordt gegymd in het schooljaar 2023-2024. Maar de meest genoemde accommodatie die wordt ingezet voor het bewegingsonderwijs (in het basisonderwijs) is de speelzaal (figuur 3.2). Deze (inpandige) zalen worden ingezet voor het bewegingsonderwijs van de kleuters (groep 1 en 2).

Vijftien scholen geven aan dat er (naast in een binnensportaccommodatie) ook structureel in de buitenlucht wordt gegymd. Nog eens vijf scholen geven aan dat dit incidenteel gebeurt. In het basisonderwijs wordt voornamelijk buiten op het schoolplein gegymd, in het voortgezet onderwijs op sportvelden (figuur 3.2). De buitengymlessen in het basisonderwijs vinden door het hele schooljaar plaats, in het voortgezet onderwijs veelal alleen in de lente- en zomermaanden.

De helft van de basisscholen waar in de buitenlucht wordt gegymd, beoordeelt dit (zeer) positief (50%). De andere helft staat neutraal tegenover de buitengymlessen (50%). De scholen in het voortgezet onderwijs kijken voornamelijk (zeer) positief tegen het bewegingsonderwijs in de buitenlucht aan (88%). Eén school geeft aan dat zij liever wil dat de buitengymlessen binnen plaatsvinden.

Figuur 3.2
Accommodatie(s) waar het bewegingsonderwijs structureel plaatsvindt, volgens scholen, in het schooljaar 2023-2024
(in aantallen, meerdere antwoorden mogelijk, n=29)

Bron: Mulier Instituut, bevraging scholen bewegingsonderwijs Gorinchem, 2023.

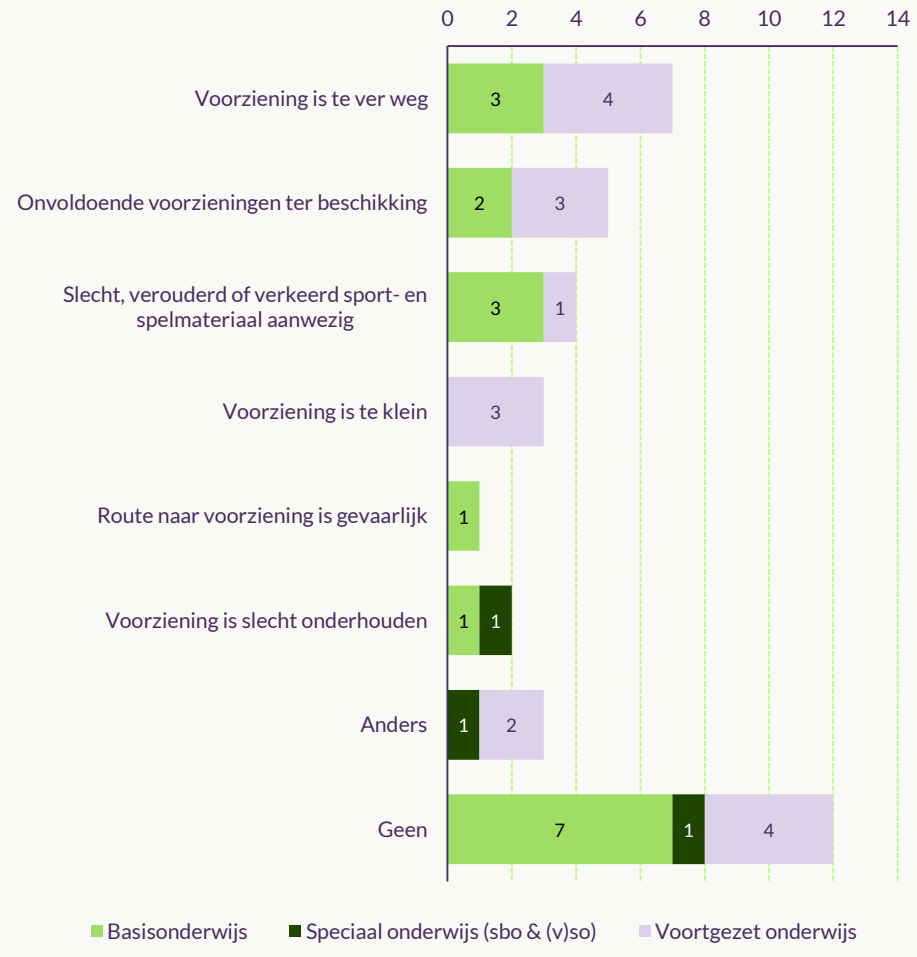
Vier op de tien scholen ervaren geen knelpunten in de huisvesting van het bewegingsonderwijs in het schooljaar 2023-2024 (44%, figuur 2.3).

Het meest genoemde knelpunt in de huisvesting is dat de afstand tussen het schoolgebouw en de gymlocatie te groot is (24%). Met name scholen in het voortgezet onderwijs geven dit aan (36%). Maar bij drie van de vier scholen voor voorgezet onderwijs die dit hebben aangegeven, heeft het ervaren knelpunt betrekking op de afstand tot de sportvelden.

Vier scholen geven aan dat het aantal accommodaties ontoereikend is voor de behoefte (14%).

In totaal geven negen scholen aan dat de capaciteit en/of spreiding van de accommodatie onvoldoende is (31%).

Figuur 3.3
Door scholen ervaren knelpunten in de huisvesting van het bewegingsonderwijs in het schooljaar 2023-2024
(in aantallen, meerdere antwoorden mogelijk, n=29)

Bron: Mulier Instituut, bevraging scholen bewegingsonderwijs Gorinchem, 2023.

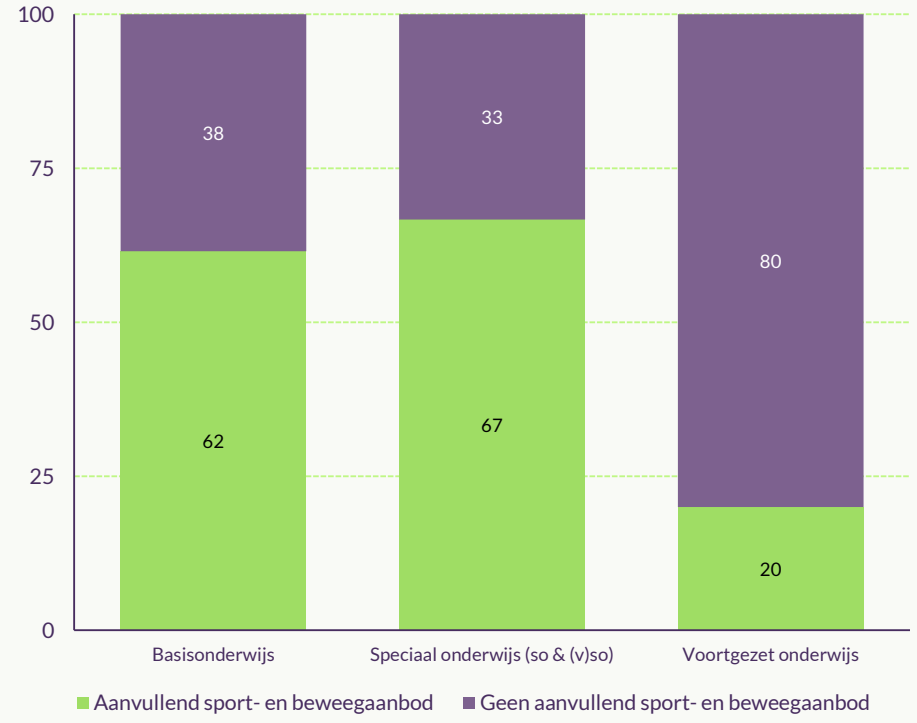
Twee scholen geven aan dat de ervaren knelpunten in de huisvesting (gedeeltelijk) de reden zijn dat er onvoldoende gymlessen op het weekrooster staan in het schooljaar 2023-2024.

3.2 Aanvullend sport- en beweegaanbod

De helft van de scholen geeft aan dat er sprake is van structureel aanvullend sport- en beweegaanbod in het schooljaar 2023-2024 (52%, figuur 3.4). Relatief weinig scholen in het voortgezet onderwijs geven dit aan (20%).

In het basisonderwijs maken scholen gebruik van het naschoolse aanbod van Gorinchem Beweegt. Daarnaast geven de scholen aan dat zij tussen lessen energizers doen of sportieve pauzeactiviteiten aanbieden. In het voortgezet onderwijs is het voor leerlingen mogelijk om de examenvakken LO2 en Bewegen, Sport en Maatschappij (BSM) te kiezen als de school dit aanbiedt.

Figuur 3.4
Of er sprake is van structureel aanvullend sport- en beweegaanbod, volgens scholen, in het schooljaar 2023-2024
(in aantallen, n=29)

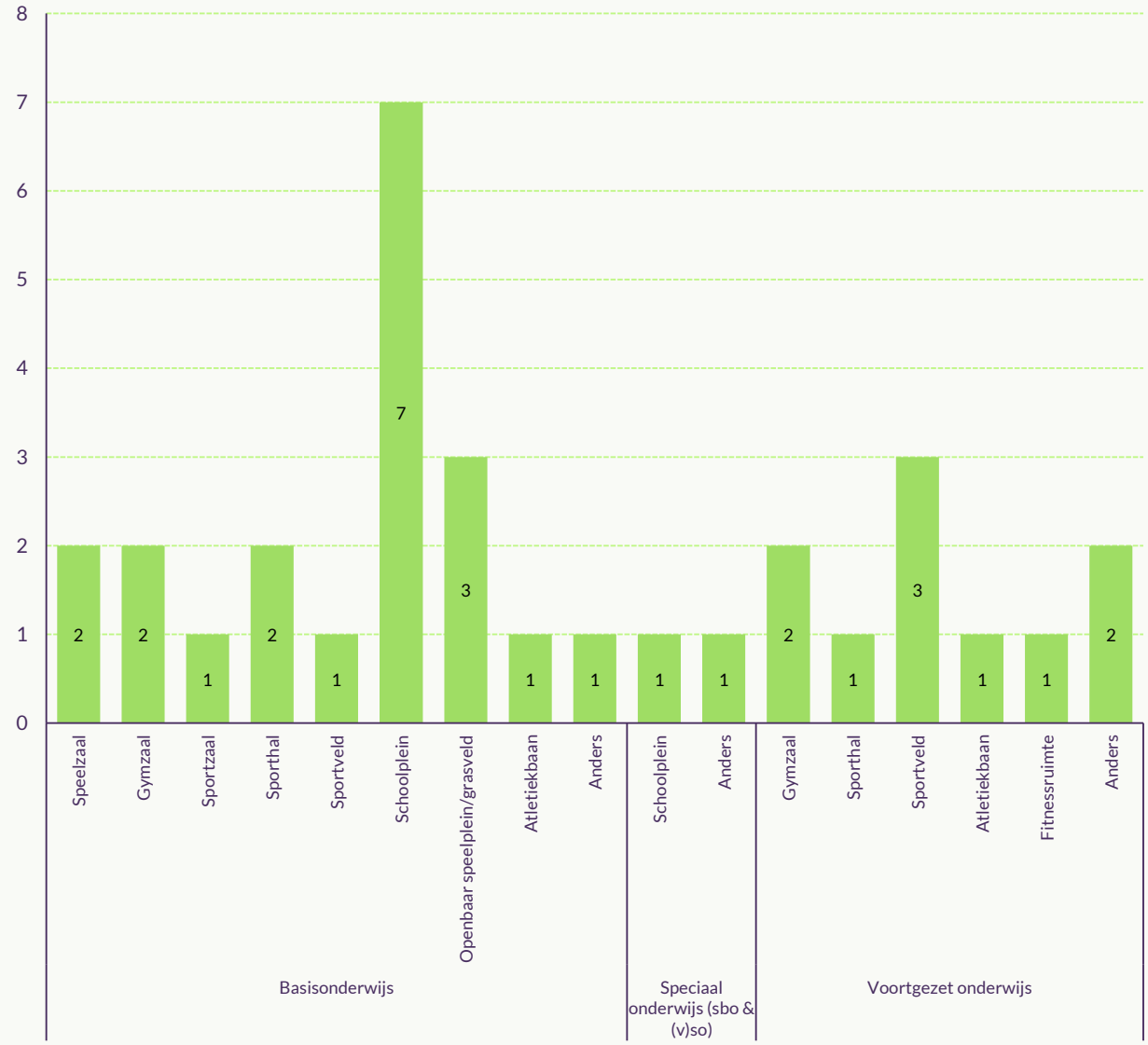

Bron: Mulier Instituut, bevraging scholen bewegingsonderwijs Gorinchem, 2023.

Het aanvullend sport- en beweegaanbod wordt volgens de scholen in het basisonderwijs voornamelijk op het schoolplein aangeboden. De scholen op de scholen voor voortgezet onderwijs geven aan dat het aanvullend aanbod grotendeels op sportvelden plaatsvindt (figuur 3.5).

Figuur 3.5

Accommodatie(s) waar het structureel aanvullend sport- en beweegaanbod plaatsvindt, volgens scholen, in het schooljaar 2023-2024

(in aantallen, n=11)

Bron: Mulier Instituut, bevraging scholen bewegingsonderwijs Gorinchem, 2023.

Vier op de tien scholen zeggen in de toekomst (meer) structureel aanvullend sport- en beweegaanbod te willen realiseren (38%). Met name scholen in het voortgezet onderwijs (op de beroepencampus) geven dit aan. De overige scholen willen niet het aanvullende aanbod uitbreiden of hiermee gaan starten (34%). Een kwart van de scholen weet dit nog niet (28%).

De meeste scholen die aangeven (meer) structureel aanvullend aanbod te willen aanbieden, kijken naar de mogelijkheden in de gymzalen, sportzalen en sporthallen (72%). Maar ook sportvelden (36%), openbare speelpleinen en grasvelden (36%) en het schoolplein (27%) noemen scholen als mogelijke locaties.

Verdieping

Theorie tegenover praktijk

We constateerden in hoofdstuk 2 dat voor alle scholen ruim voldoende accommodaties aanwezig zijn om het bewegingsonderwijs te huisvesten. Maar we zagen ook dat de druk op sommige accommodaties hoog was, maar dat scholen niet uitweken naar andere accommodaties. Alleen de afstand van het Lingewaal College (vso) tot de gymlocatie is langer dan de normafstand. Maar in overleg met de gemeente is daarvoor een oplossing gevonden.

Toch geven tien scholen aan knelpunten in de capaciteit (of de spreiding ervan) te ervaren. Deze ervaren knelpunten zetten we hieronder af tegen de uitkomsten van onze analyses.

Gorinchem-Oost

Eén school voor voortgezet onderwijs ervaart een tekort aan capaciteit voor het bewegingsonderwijs.

- De school beschikt over eigen binnensportaccommodaties die toereikend zouden moeten zijn. Maar tijdens de examenperiodes is één van de zalen nodig voor de afname van toetsen, waardoor voor het bewegingsonderwijs moet worden uitgeweken naar externe locaties.

Een basisschool en twee scholen voor voortgezet onderwijs geven aan dat de afstand tot de gymlocatie te groot is.

- De afstand tussen de basisschool en de gymlocatie bedraagt 300 meter. Dit is korter dan de normafstand die voor de school geldt.
- Bij de ene school voor voortgezet onderwijs heeft het ervaren knelpunt betrekking op de afstand tot de sportvelden waar wordt gegymd.
- De afstand tussen de andere school voor voortgezet onderwijs en de binnensportaccommodatie waar wordt gegymd is 1.800 meter. Hoewel dit langer is dan de afstand die de meeste scholen tot de gymlocatie moeten afleggen, is de afstand korter dan de geldende normafstand.

Gorinchem-West

Twee basisscholen en één school voor voortgezet onderwijs ervaren een tekort aan voorzieningen voor het bewegingsonderwijs.

- Van één van de basisscholen vindt het bewegingsonderwijs plaats in de Rappardhal. We constateren in hoofdstuk 2 dat de sporthal de gymlocatie voor veel scholen is. Als een accommodatie voor meerdere scholen als gymlocatie dient, komen er bij de inroostering aspecten kijken waardoor mogelijk niet de volledige theoretische capaciteit benut kan worden. Bijvoorbeeld lesroosters van scholen die lastig verenigbaar zijn en verplichte pauzemomenten voor de vakdocenten.

- De andere basisschool is actief in een gymzaal waarvan de capaciteit ontoereikend is. Maar er zijn uitwijkmogelijkheden binnen 1.000 meter beschikbaar waarvan de school nu geen gebruik maakt.
- De school voor voortgezet onderwijs beschikt over eigen een binnensportaccommodatie die toereikend zou moeten zijn.

Eén van bovengenoemde basisscholen vindt ook dat de spreiding van de voorzieningen onvoldoende is. Ook een andere basisschool vindt dat de afstand tot de gymlocatie te groot is.

- De afstand van deze basisscholen tot de gymlocaties bedraagt 900 meter. Deze afstand valt ruim binnen de normafstand die van toepassing is voor de scholen. Wel is deze langer dan de afstand die leerlingen van andere basisscholen tot de gymlocatie moeten afleggen.

Gorinchem-Noord

Twee scholen ervaren een onvoldoende spreiding van de voorzieningen voor het bewegingsonderwijs. Maar dit heeft betrekking op de sportvelden en andersoortige (sport)voorzieningen. De scholen beschikken over voldoende capaciteit in de eigen binnensportaccommodaties.

mulier
instituut

Hoofdstuk 4

Scenarioanalyse Beroepencampus

We constateerden in hoofdstuk 2 dat de capaciteit van de huidige binnensportaccommodaties op de beroepencampus ontoereikend is voor de komst van het Gilde Vakcollege Techniek en ook de mogelijke komst van het Omnia College. In dit hoofdstuk zetten we uiteen welke eventuele uitbreiding nodig is.

4.1 Achtergrond

In de analyses nemen we naast de scholen die mogelijk naar de beroepencampus komen, ook variabelen mee om de theoretische situatie die volgt uit de standaard berekeningsmethode beter te laten aansluiten op de praktijk. Bij dit laatste doelen we op het lesrooster en aanvullend aanbod. Ook kijken we naar de gemeentelijke gymzaal aan de Johan van Egmondstraat als uitwijkmogelijkheid.

Scholen

De Noordhoek, Gomarus en Oudehoven Lyceum zijn al gevestigd op de beroepencampus. Ook is een deel van de klassen van De Toekomst (ISK) ondergebracht op de campus. Het Gilde Vakcollege Techniek verhuist in 2025 naar de campus.

Een mogelijke ontwikkeling is dat het Omnia College en (gedeeltelijk) de TL-route van het Fortes Lyceum ook een plek op de campus krijgen. De huidige klassen van De Toekomst (ISK) op de campus verplaatsen dan naar de huidige locatie van het Omnia College.

De prognose voor het totale aantal normatieve normuren voor lichamelijke opvoeding van de scholen is 292 klokuren (60 minuten) of 351 lesuren (50 minuten) in het schooljaar 2038-2039. Deze uren houden we aan om de toekomstige behoefte mee in beeld te brengen (**tabel 4.1**).

Gomarus beschikt over een eigen sport- en gymzaal. De capaciteit van deze zalen (102 klokuren of 120 lesuren van 50 minuten) is voldoende voor de eigen lessen lichamelijke opvoeding. We nemen de school daarom niet mee in de scenarioanalyses voor het benodigde extra aanbod.[6]

Ook Lyceum Oudehoven beschikt over een eigen gymzaal. Maar de eigen capaciteit (34 klokuren of 40 lesuren van 50 minuten) is niet toereikend. Zij komt volgens de

[6] Gomarus voegt voor sommige klassen haar twee gymzalen samen, waardoor in de praktijk de eigen capaciteit minder (en daardoor ontoereikend) is. Zij maakt één hele dag gebruik van één van de zaaldelen van De Hoefslag in het schooljaar 2023-2024.

standaard berekeningsmethode 36 klokuren (60 minuten) of 44 lesuren (van 50 minuten) tekort in de eigen gymzaal in het schooljaar 2038-2039.

Tabel 4.1
Normuren lichamelijke opvoeding scholen beroepencampus in het schooljaar 2038-2039
(in aantallen, naar boven afgerond)

School	Klokuren (60 minuten)	Lesuren (50 minuten)
De Noordhoek	31	37
Gomarus	89	107
Oudehoven Lyceum	70	84
De Toekomst (ISK) Mollenburgseweg[A]	10	12
Gilde Vakcollege Techniek	58	70
Omnia College	34	41
Fortes Lyceum TL-route	13	14

A Een deel van het bewegingsonderwijs van De Toekomt (ISK) Mollenburgseweg vindt in het schooljaar 2023-2024 plaats in gymzaal Herman de Ruyterstraat in Gorinchem-Oost en in de gymzaal van het Da Vinci College. In deze tabel hebben we voor het schooljaar 2038-2039 dezelfde verhouding van de normuren over de gymlocaties aangehouden.

Lesrooster

De standaard berekeningsmethode gaat ervan uit dat het lesrooster van de scholen bestaat uit vijf dagen met acht lessen van 50 minuten, oftewel veertig lessen van 50 minuten (34 klokuren). Scholen kunnen afwijken van dit standaardrooster. Dit kan gevolgen hebben voor het benodigde aantal binnensportaccommodaties voor de lessen lichamelijke opvoeding.

De lesroosters van de relevante scholen zijn als volgt:

- De Noordhoek: vijf dagen acht lessen van 45 minuten;
- Gomarus: vijf dagen acht lessen van 45 minuten;
- Oudehoven Lyceum: vijf dagen van zes lessen van 60 minuten;
- De Toekomst (ISK): vijf dagen van acht lessen van 50 minuten;[7]
- Gilde Vakcollege Techniek: vijf dagen van acht lessen van 50 minuten;
- Omnia College: vijf dagen van negen lessen van 45 minuten;
- Fortes Lyceum: vijf dagen van acht lessen van 45 minuten.

Aanvullend aanbod

Uit de standaard berekeningsmethode volgt het aantal lessen lichamelijke opvoeding dat scholen op het lesrooster moeten hebben staan om aan het wettelijk minimum te voldoen. Veel scholen hebben ervoor gekozen om aanvullende lessen

[7] Iedere klas van De Toekomst (ISK) heeft een eigen rooster. Daarin staat per dag de begintijd en de eindtijd. We zijn voor onze analyses uitgegaan van het standaardlesrooster in het voortgezet onderwijs voor De Toekomst (ISK).

lichamelijke opvoeding aan te bieden, bijvoorbeeld voor sportklassen of de examenkeuzevakken BSM of LO2. De gemeente heeft geen directe huisvestingsplicht voor dit aanbod. Zij heeft dit aanbod in de praktijk wel altijd meegenomen in de totale bewegingsonderwijsvraag.

- De Noordhoek biedt naast het bewegingsonderwijs het programma Rots en Water aan. Zij neemt hiervoor twee lesuren van 45 minuten extra af in De Hoefslag in het schooljaar 2023-2024. De school verwacht dat dit in de toekomst gelijk blijft.
- Ook het Oudehoven Lyceum heeft aanvullend aanbod. Dit zijn veertien lessen (van 60 minuten) voor de klassen met leerlingen die hebben gekozen voor het examenkeuzevak BSM in het schooljaar 2023-2024. De school verwacht dat dit in de toekomst gelijk blijft.
- Gomarus overweegt het examenkeuzevak LO2 te introduceren. Zij verwacht hiervoor een capaciteit van 5,25 klokuren (60 minuten) of zeven lesuren (van 45 minuten) in een binnensportaccommodatie nodig te hebben. Ook deze uren passen in theorie in de eigen sport- en gymzaal.
- Op het Gilde Vakcollege Techniek, het Omnia College, De Toekomst (ISK) en Fortes Lyceum TL-route is geen sprake van aanvullend aanbod. Ook overwegen de scholen dat op dit moment niet.

Gymzaal Johan van Egmondstraat
De gemeentelijke gymzaal aan de Johan van Egmondstraat ligt op circa 1.200 meter van de beroepencampus.

Het bewegingsonderwijs van basisschool Anne Frank en Beatrix de Burcht (sbo) vindt in de gymzaal plaats in het schooljaar 2023-2024. Na de verhuizing van Beatrix de Burcht (sbo) naar Gorinchem-Oost komt haar gebruik te vervallen. De overcapaciteit is dan voldoende om deze voor drie dagen volledig in te zetten voor de scholen van de beroepencampus.

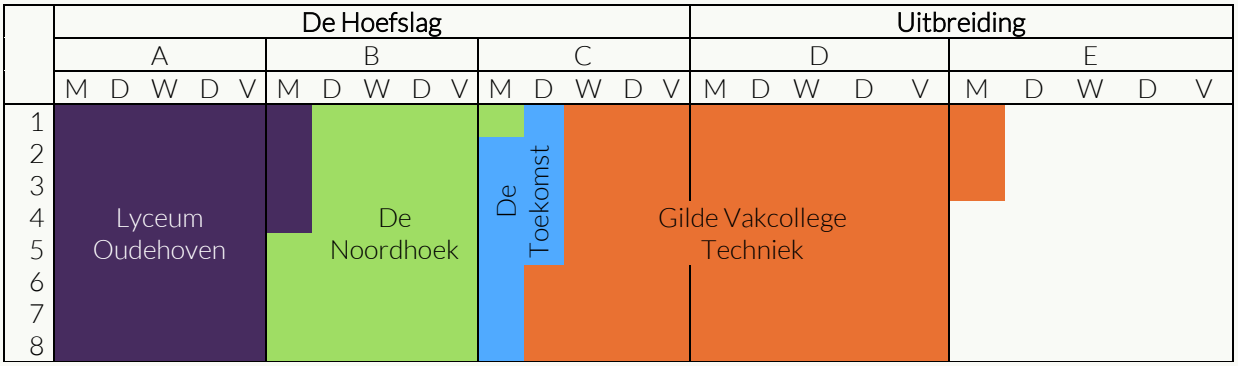
De scholen voor primair onderwijs in Gorinchem-Oost vragen minder uren aan dan waar zij recht op hebben in het schooljaar 2023-2024. Als zij in de toekomst wel alle normuren aanvragen, is de capaciteit van de gymzaal aan de Johan van Egmondstraat volledig nodig voor het primair onderwijs.

4.2 Scenario 1: komst Gilde Vakcollege Techniek

Voor de komst van het Gilde Vakcollege Techniek naar de beroepencampus zijn twee extra gymnastieklokalen voor het bewegingsonderwijs nodig. Samen met sporthal De Hoefslag hebben de scholen dan voldoende ruimte volgens de standaard berekeningsmethode (scenario 1.1; **figuur 4.1**).

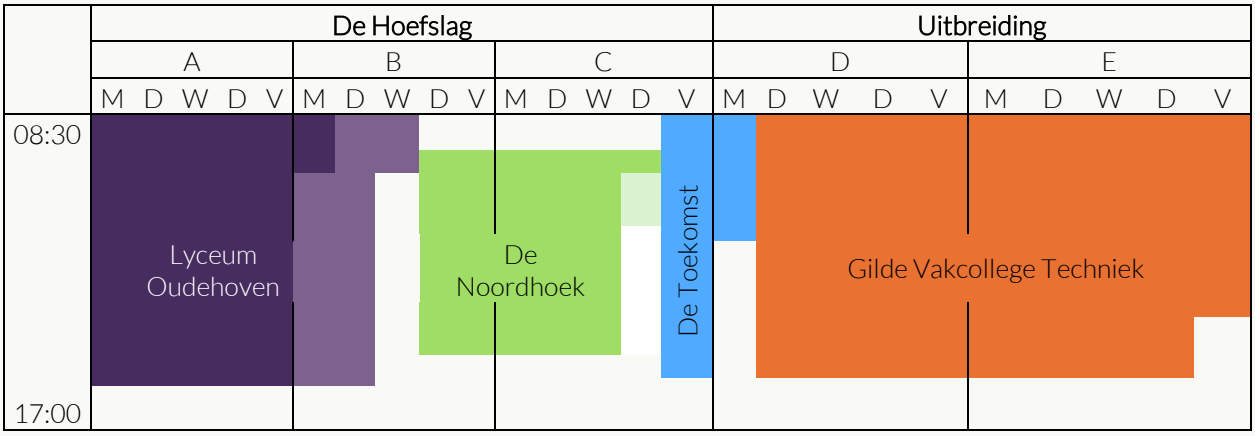
(Als de gymzaal aan de Johan van Egmondstraat in Gorinchem-West wel beschikbaar wordt voor de scholen op de beroepencampus, volstaat een uitbreiding van één gymnastieklokaal op de campus in dit scenario).

Figuur 4.1
Scenario 1.1: i) komst Gilde Vakcollege Techniek, ii) optimale inroostering, iii) standaardlesrooster en iv) geen aanvullend aanbod

In scenario 1.1 zijn we uitgegaan van een optimale inroostering. In de praktijk wordt vaak (in het voortgezet onderwijs) pragmatischer ingeroosterd. Een school wordt gedurende een hele dag in een gymnastieklokaal ingeroosterd. In scenario 1.2 gebruiken we deze pragmatische methode (figuur 4.2). Ook houden we hier rekening met de eigen lesroosters van de scholen en het aanvullende aanbod dat zij verzorgen.

Figuur 4.2
Scenario 1.2: i) komst Gilde Vakcollege Techniek, ii) pragmatische inroostering, iii) eigen lesrooster en iv) met aanvullend aanbod

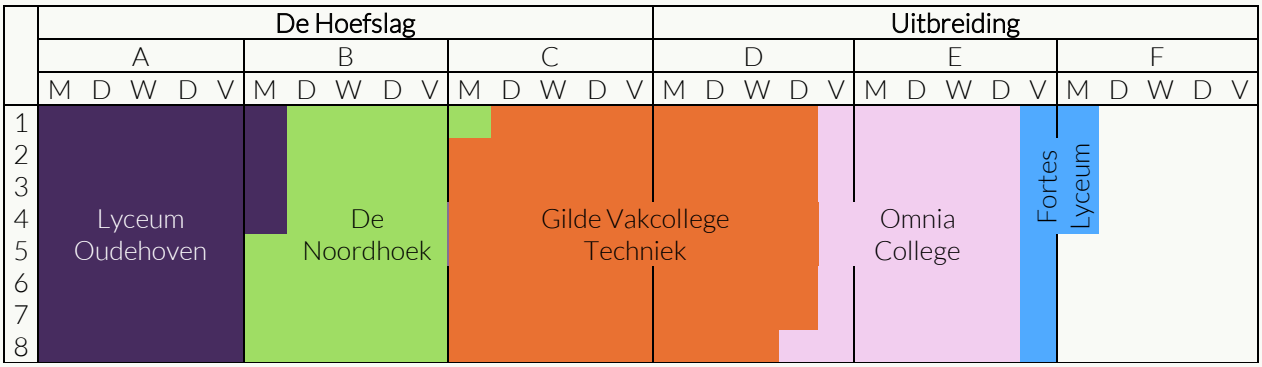

In scenario 1.2 zijn twee extra gymnastieklokalen op de beroepencampus nodig. De (eventuele) overcapaciteit van gymzaal Johan van Egmondstraat is onvoldoende om te volstaan met een uitbreiding van één gymnastieklokaal op de campus.

4.3 Scenario 2: komst Gilde Vakcollege Techniek en Omnia College en Fortes Lyceum TL-route

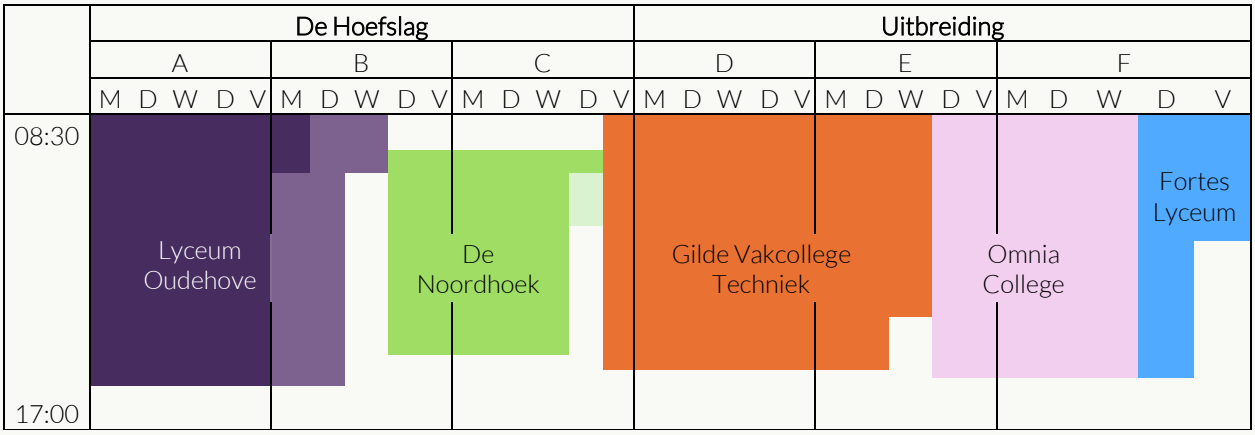
Voor de komst van het Gilde Vakcollege Techniek, het Omnia College en (gedeeltelijk) Fortes Lyceum TL-route, waarbij De Toekomst (ISK) volledig naar Gorinchem-Oost overgaat, zijn volgens de standaard berekeningsmethode drie extra gymnastieklokalen voor het bewegingsonderwijs op de beroepencampus nodig. Samen met sporthal De Hoefslag hebben de scholen dan voldoende ruimte (scenario 2.1; figuur 4.3).

Figuur 4.3
Scenario 2.1: i) komst Gilde Vakcollege Techniek, Omnia College en Fortes Lyceum TL-route en vertrek De Toekomst (ISK), ii) optimale inroostering, iii) standaardlesrooster en iv) geen aanvullend aanbod

In scenario 2.2, waarin we een pragmatische inroostering, de eigen lesroosters van de scholen en het aanvullende aanbod meenemen, zijn ook drie extra gymnastieklokalen nodig (figuur 4.4). De (eventuele) overcapaciteit van gymzaal Johan van Egmondstraat is onvoldoende om te volstaan met een uitbreiding van twee gymnastieklokalen op de campus.

Figuur 4.4
Scenario 2.2: i) komst Gilde Vakcollege Techniek, Omnia College en Fortes Lyceum TL-route en vertrek De Toekomst (ISK), ii) pragmatische inroostering, iii) eigen lesrooster en iv) met aanvullend aanbod

mulier
instituut

Hoofdstuk 5

Conclusie & beschouwing

In dit hoofdstuk zetten we de conclusies op een rij en geven we een beschouwing op de resultaten.

5.1 Conclusie

Huidige situatie

De gemeente Gorinchem voldoet aan haar huisvestingsplicht voor de lessen bewegingsonderwijs en lichamelijke opvoeding. De capaciteit is toereikend en de afstand die leerlingen van het schoolgebouw tot de gymlocatie moeten afleggen, is in vrijwel alle gevallen veel korter dan de geldende normafstand.

Toch geeft een aantal scholen aan dat het aanbod aan binnensportaccommodaties en/of de spreiding ervan onvoldoende is. Maar in alle gevallen voldoet de situatie ruimschoots aan de normen die zijn vastgesteld in de gemeentelijke verordening.

Toekomst

De verwachte leerlingentoename heeft geen grote gevolgen voor de accommodatiebehoefte voor het bewegingsonderwijs. De toename van het aantal inwoners door de ontwikkeling van de 'Vleugels van de stad' zijn hierin niet meegenomen. De (mogelijke) verhuizingen van de scholen naar de beroepencampus hebben wel gevolgen voor de accommodatiebehoefte.

De komst van de Beatrix de Burcht (sbo) naar Gorinchem-Oost zorgt voor een te grote druk op gymzaal Traverse. En de komst van Gilde Vakcollege Techniek naar de beroepencampus zorgt voor een te grote druk op sporthal De Hoefslag.

Als het Omnia College naar de beroepencampus verhuist, komt haar gebouw met twee gymzalen in Gorinchem-Oost vrij. Deze capaciteit kan worden benut om het knelpunt bij gymzaal Traverse op te lossen. De druk op sporthal De Hoefslag wordt groter.

Mocht de verhuizing van het Omnia College niet doorgaan, dan kan ervoor worden gekozen om van meerdere scholen in Gorinchem-Oost de gymlocatie te wijzigen. De capaciteit van de gemeentelijke binnensportaccommodaties in het stadsdeel is namelijk wel toereikend om het bewegingsonderwijs van alle scholen te accommoderen. In dit scenario moet de gymcapaciteit aan de Irenelaan behouden blijven voor het bewegingsonderwijs

Om de komst van het Gilde Vakcollege Techniek naar de beroepencampus mogelijk te maken, is uitbreiding van één of twee zaaldelen nodig, afhankelijk van de keuzes die de gemeente maakt. Voor de komst van het Gilde Vakcollege Techniek, Omnia College en (gedeeltelijk) Fortes Lyceum TL-route is uitbreiding van drie zaaldelen nodig.

5.2 Beschouwing

De gemeente Gorinchem heeft een zorgplicht voor de huisvesting van het bewegingsonderwijs. Vanuit de gemeentelijke verordening heeft de gemeente veel bewegingsvrijheid als het gaat om het toewijzen van scholen aan accommodaties (op ruime afstand). In de praktijk streeft zij naar een situatie die de scholen zo goed mogelijk in staat stelt het bewegingsonderwijs te verzorgen. Bij (ervaren) knelpunten treedt de gemeente in overleg met de schoolbesturen om tot een oplossing te komen.

De huisvestingsplicht van de gemeente Gorinchem heeft betrekking op de gymlessen die bedoeld zijn om de wettelijke doelen te behalen. Veel scholen hebben ervoor gekozen om aanvullend bewegingsonderwijs aan te bieden. De gemeente heeft geen directe huisvestingsplicht voor dit aanbod. Zij heeft dit aanbod in praktijk wel altijd meegenomen in de totale bewegingsonderwijsvraag.

Het extra benodigde aantal zaaldelen voor het bewegingsonderwijs op de beroepencampus is onder andere afhankelijk van hoe de gemeente in de toekomst met de bewegingsvrijheid van de gemeentelijke verordening wil omgaan en of zij het aanvullende bewegingsonderwijs van de scholen mogelijk wil blijven maken. Ook is het afhankelijk van de toekomstige rol van de gymzaal aan de Johan van Egmondstraat.

Als de gemeente het huidige beleid voortzet dat ze in de praktijk uitvoert, waarmee ze niet op het minimale inzet, moet ze voor de komst van het Gilde Vakcollege Techniek twee extra zaaldelen voor het bewegingsonderwijs op de beroepencampus realiseren. Voor de aanvullende komst van het Omnia College en (gedeeltelijk) Fortes Lyceum TL-route zijn dan drie extra zaaldelen nodig.

mulier
instituut

Bijlage 1 – Normuren en aangevraagde uren

Tabel B1.1
Verschil aantal normuren en aangevraagde uren bewegingsonderwijs scholen voor primair onderwijs in de gemeente Gorinchem in het schooljaar 2023-2024
(in aantallen)

School	Normuren	Aangevraagde uren	Verschil
Jenaplanschool Gorkum	9,00	24,00	+15,00
J.P. Waale	9,00	17,25	+8,25
Het Kleurenlint	10,50	18,00	+7,50
De Regenboog A. Kehrerstraat	9,00	15,75	+6,75
De Tamboerijn	9,00	14,50	+5,50
Anne Frank	7,50	11,00	+3,50
Merweplein	18,00	20,25	+2,25
De Tweemaster	9,00	11,00	+2,00
De Regenboog Retranchement	4,50	5,25	+0,75
De Rotonde (sbo)	15,75	16,50	+0,75
Samen Onderweg Goudoever	4,50	5,25	+0,75
Koelman	13,50	14,00	+0,50
Montessori Gorinchem	3,00	3,00	-
Samen Onderweg Schuttersplein	12,00	11,75	-0,25
De Poorter	13,50	13,00	-0,50
Graaf Reinald	18,00	16,50	-1,50
Mariëngaarde	18,00	15,00	-3,00
Beatrix de Burcht (sbo)	15,75	11,00	-4,75
De Kleine Wereld (so & vso)	18,00	12,50	-5,50
De Cirkel (so & vso)	30,00	17,00	-13,00
Lingewaal College (vso)	31,00	18,25	-13,25

Bijlage 2 – Afstandsmatrices

Tabel B2.1
Afstandsmatrix scholen en binnensportaccommodaties gelegen in Gorinchem-Oost in het schooljaar 2023-2024
(in kilometers)

	Binnenstad	Lingewijk		Wijdschild		Dalem		
School	Gymzaal Heerenlaantje	Gymzaal H. de Ruyterstraat	Gymzalen Omnia College	Gymzaal Traverse	Forteshal	Sporthal Oosterbliek	Sportzaal Dalemplein	Gymzaal Irenelaan
Binnenstad								
De Tamboerijn	0,5	1,7	1,3	1,5	1,5	2,3	3,3	3,3
De Tweemaster	0,1	1,3	1,1	1,1	1,5	1,9	2,9	3,3
Lingewijk								
J.P. Waale	1,4	0,0	0,5	1,3	2,0	2,1	3,1	3,8
Lingewaal College (vso)[A]	1,1	0,5	0,1	1,1	1,7	1,8	2,9	3,6
De Toekomst (ISK)	1,1	0,5	0,0	0,9	1,5	1,7	2,7	3,4
Omnia College	1,1	0,5	0,0	0,9	1,5	1,7	2,7	3,4
Vita College	1,1	0,6	0,5	1,1	1,7	1,8	2,8	3,6
Wijdschild								
De Regenboog Retranchement	1,5	1,6	1,3	0,3	0,8	0,8	1,8	2,7
Jenaplanschool Gorkum	1,1	1,3	0,9	0,1	0,6	1,1	2,0	2,5
Fortes Lyceum	1,6	1,9	1,5	0,7	0,0	1,1	1,8	2,2
Dalem								
Graaf Reinald	2,3	2,5	2,1	1,3	1,2	0,5	0,8	1,8
De Regenboog	2,1	2,3	1,9	1,1	1,1	0,3	0,9	2,0
Het Kleurenlint	2,9	3,1	2,7	1,9	1,8	1,1	0,0	1,3
Montessori Gorinchem	2,9	3,1	2,7	1,9	1,8	1,1	0,0	1,3
Merweplein	2,9	3,1	2,7	1,8	1,6	1,5	0,6	0,6

A Het Lingewaal College maakt ook gebruik van de Rappardhal in Gorinchem-West (1,6 kilometer).

Tabel B2.2
Afstandsmatrix scholen en binnensportaccommodaties gelegen in Gorinchem-West in het schooljaar 2023-2024
(in kilometers)

	Stalkaarsen		Gildenwijk			Haarwijk		
	Gymzaal Dokter Hiemstralaan	Gymzaal Stalkaarsen-Schuttersplein	Rappardhal	Gymzalen Gilde Vakcollege Techniek	Gymzaal Gymnasium Camphusianum	Gymzaal Johan van Egmondstraat	Gymzaal De Windroos	Gymzalen De Uilenhof
Stalkaarsen								
Samen Onderweg Schuttersplein	0,5	0,0	0,7	0,9	0,9	0,4	0,6	1,0
Beatrix de Burcht (sbo)	0,2	0,4	1,2	1,3	1,4	0,7	0,9	1,4
De Rotonde (sbo)	0,0	0,4	1,2	1,3	1,4	0,7	0,9	1,4
De Cirkel (so & vso)	0,5	0,0	0,7	0,9	0,9	0,4	0,6	1,0
De Kleine Wereld (so & vso)	0,2	0,4	1,2	1,3	1,4	0,7	0,9	1,4
Gildenwijk								
De Poorter	1,2	0,8	0,1	0,2	0,3	0,9	1,2	0,7
Koelman	1,1	1,5	0,9	0,8	1,0	1,7	2,0	1,4
Mariëngaarde	1,3	0,9	0,1	0,1	0,2	0,9	1,3	0,6
Samen Onderweg Goudoever	0,6	1,0	0,9	1,0	1,2	1,3	1,6	1,6
Gilde Vakcollege Techniek	1,3	0,9	0,2	0,0	0,3	1,0	1,3	0,7
Gymnasium Camphusianum	1,4	0,9	0,4	0,3	0,0	1,0	1,2	0,5
Haarwijk								
Anne Frank	1,2	1,0	1,6	1,7	1,5	0,7	0,5	1,0
De Uilenhof	1,4	1,1	0,8	0,7	0,5	0,8	0,7	0,0
De Windroos	0,9	0,6	1,1	1,3	1,2	0,4	0,0	0,7

Tabel B2.3
Afstandsmatrix scholen en binnensportaccommodaties gelegen in Gorinchem-Noord in het schooljaar 2023-2024
(in kilometers)

	De Hoefslag	Sport- en gymzaal Gomarus	Gymzaal Lyceum Oudehoven	Gymzaal Da Vinci College
De Noordhoek	0,2	0,1	0,3	0,6
Gomarus	0,2	0,0	0,3	0,5
De Toekomst (ISK)	0,7	0,5	0,7	0,0
Lyceum Oudehoven	0,3	0,3	0,0	0,7

Björn Schadenberg
b.schadenberg@mulierinstituut.nl

Amilia Aarnink
a.aarnink@mulierinstituut.nl

Mulier Instituut | 2024